БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 219(5111)
Пятница
Ноябриин
1
1946 он

Сен 20 мүнгэн

Малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэлгэ хадаа ма... ажалые саашадань хүгжөөхэ ябадалда тон ехэ удхашана... тай байна.

Республикын малшад! Малай үбэлжэлгые эрхим һайна... үнгэргэхын тула Кагановичынхидай уряалаар социалисти... ческэ мүрысөөндэ үргэнөөр оролсогты.

Юнайтед Пресс гэжэ американска агентствын президент г-н Хью Бейли гэгшэһээ 1946 оной октябриин 23-да абтаһан асуудалнуудта

НҮХЭР И. В. СТАЛИНАЙ ҮГЭҺЭН ХАРЮУНУУД

1. АСУУДАЛ: СССР ба Холбоото Штадуудай хоорондо шахардуу байдал шангадажа байна гэжэ үнгэрэгшэ пятницада радиогоор дамжуулһан хандалга соогоо мэдүүлһэн Гүрэнэй Секретарь Бирнс гэгшын һанамжые Та зүбшөөнэ гүт?

ХАРЮУ: Үгы.

2. АСУУДАЛ: Тиимэ шахардуу байдалай шангадажа байгаа юм һаа, Та тэрэнэй шалтагаание тайлбарилжа, тэрэние зайсуулха гол аргануудые заажа шадахагүй гүт?

ХАРЮУ: Энэнэй урдахи асуудалда харюу үгтэһэн тулада энэ асуудал орхигдоно.

3. АСУУДАЛ: Мүнөө ябуулагдажа байгаа хэлсээнүүд болбол фашизмда эсэргүү дайнда союзнигууд боложо ябаһан арадуудай хоорондо үнэн зүрхэнэй харилсаануудые тогтоохо амгалан тайбанай договорнуудые баталха ба осьдо байһан оронуудай талаһаа дахяад дайние үүсхэхэ аюулые зайлуулха гэжэ Та тоолоно гүт?

ХАРЮУ: Би энээндэ найданаб.

4. АСУУДАЛ: Хэрбээ тиимэ бэшэ һаа, агууехэ дайнай үедэ союзнигууд боложо байһан арадуудай хоорондо үнэн зүрхэнэй харилсаа тогтооходо гол һаад түбэгүүл юу байхаб?

ХАРЮУ: Энэнэй урдахи асуудалда харюусаһан тулада энэ асуудал орхигдоно.

5. АСУУДАЛ: Италитай амгалан тайбанай договорто гараа табихагүй гэһэн Югославиин шиидхэбэридэ Росси ямараар ханданаб?

ХАРЮУ: Югослави хангалтагүй байха үндэһэ баримтатай.

6. АСУУДАЛ: Танай һанамжаар хадаа мүнөө үедэ бүхы дэлхэй дээрэхи амгалан тайбан байдалда эгээ аюултай юу байнаб?

ХАРЮУ: Шэнэ дайние үүсхэгшэд, хамагайл түрүүн Черчилль ба Англидахи ба США-дахи тэрэнэй нэгэ һаналтан мүн.

7. АСУУДАЛ: Хэрбээ иимэ аюулай бии болоо һаань, дэлхэйн арадуул шэнэ дайнһаа зайсахын тулада юу хэхэ еһотойб?

ХАРЮУ: Шэнэ дайние үүсхэгшэдые тодоруулжа, амынь мэдүүлхэ хэрэгтэй.

8. АСУУДАЛ: Нэгэдэмэл нациин Организаци болбол бага оронуудай бүхэли бүтэн байхын найдабари болоно гү?

ХАРЮУ: Мүнөө дээрээ хэлэхэнь бэрхэшээлтэй байна.

9. АСУУДАЛ: Германие эзэмдэжэ байгаа дүрбэн зононууд Германие амгалан тайбан экономическа аминдаа гүрэн болгожо һэргээхэ зорилготойгоор ерээдүйн ойрын сагта тэдэ зононуудые экономическа захиргаанай талаар нэгэдүүлээд, тэрэгээрээ дүрбэн державануудта эзэмдэлгын хүшэр хүндэ уялгые хүнгэдхэжэ болохо гэжэ Та һанана гүт?

ХАРЮУ: Германиин гансахан экономическа бэшэ, харин политическэшье нэгэдэлые һэргээн бодхоохо хэрэгтэй.

10. АСУУДАЛ: Германида хабаатай договорые баталха арга Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрнүүдэй Соведтэ олгохо, зүгөөр союзна хиналта доро байха нэгэ еһоной центральна хуули захиргаае немецүүдэй өөһэдынь гарта байхаар мүнөө үедэ тогтоожо, болохо гэжэ Та тоолоно гүт?

ХАРЮУ: Тиимэ, тоолоноб.

11. АСУУДАЛ: Мүнөө зун ба намар Германиин элдэб зононуудта үнгэрһэн һунгалтанууд дээрэһээ, Германи болбол ерээдүй сагта амгалан тайбан наца болохо гэжэ найдама демократическа замаар саашадаа политическээр хүгжэжэ байна гэжэ Та этигэнэ гүт?

ХАРЮУ: Мүнөө дээрээ би энээндэ этигэнэгүйб.

12. АСУУДАЛ: Зарим уладуудай дурадхаһан еһоор Германида зүбшөөгдэһэн ажаүйлэдбэриин хэмжээн болбол Германиин һайса хангагданхай байхын тулада хэлсэгдэһэн хэмжээнһээ үлүү дээшэ үргэдхэгдэхэ еһотой гэжэ Та тоолоно гүт?

ХАРЮУ: Тиимэ, тоолоноб.

13. АСУУДАЛ: Амгалан тайбан байдалда Германиин дахин сэрэгэй аюул болохогүйнь тулада дүрбэн державануудай мүнөө байгаа программын гадуур үшөө юу хэхэ еһотойб?

ХАРЮУ: Германида фашизмын үлэгдэлнүүдые бодото дээрэ үндэһөөрынь таһалха ба Германие эсэстэнь хүртэр демократизацилха хэрэгтэй.

14. АСУУДАЛ: Өөрыгөө хангажа шадахынь тулада ажаүйлэдбэри ба худалдаа-наймаагаа һэргээн бодхоохо эрхэ германска арадта үгэхэ хэрэгтэй гү?

ХАРЮУ: Тиимэ, хэрэгтэй.

15. АСУУДАЛ: Танай һанамжаар хадаа Потсдамска Конференциин шиидхэбэринүүд дүүргэгдэнэ гү? Хэрбээ үгы һаа, Потсдамска декларацие үрэ ехэтэй зэбсэг болгохын тулада юу хэрэгтэйб?

ХАРЮУ: Заримда дүүргэгдэнэгүй, илангаяа Германие демократизацилха талаар.

16. АСУУДАЛ: Гадаадын Хэрэгүүдэй дүрбэн Министрнүүдэй хэлсээ хэжэ байха ба ЮНО-гэй Соведэй суглаанай үедэ вэтын эрхые буруугаар хэрэглээ гэжэ Та тоолоно гүт?

ХАРЮУ: Үгы. тоолоногүйб.

17. АСУУДАЛ: Кремлиин һанамжаар хадаа Германиин сэрэгэй доодо зэргын гэмтэдые бэдэржэ олохо ба сүүдтэ үгэхэ талаар союзна державанууд али зэргын ехэ ябуулгануудые хэхэ еһотойб? Нюрнбергскэ шиидхэбэринүүд иимэ ябуулгануудта хүсэд бата бэхи үндэһэ байгуулаа гэжэ тоологдоно гү?

ХАРЮУ: Улам ехээр ябуулагдабал, бүри һайн лэ даа.

18. АСУУДАЛ: Польшын баруун хилэнүүдые Росси болбол саг үргэлжын гэжэ тоолоно гү?

ХАРЮУ: Тиигэнэ, тоолоно.

19. АСУУДАЛ: СССР болбол Британска сэрэгүүдэй Грецидэ байдаг ушарые ямараар харанаб? Англи болбол Грециин мүнөөнэй правительствода буу зэбсэгые ехээр асаржа үгэхэ еһотой гэжэ тоолоно гү?

ХАРЮУ: Энэние хэрэггүй гэжэ тоолоно.

20. АСУУДАЛ: Польшодо, Венгридэ, Болгарида, Югославида ба Австрида байгааород сэрэгүүдэй тоонь хэды шэнээн бэ, Танай һанамжаар хадаа эдэ сэрэгүүд эб найрамдалта байдалые хангахын тулада хэды шэнээн саг соо тэндэ байхаб?

ХАРЮУ: Баруун тээ гэхэ гү, али Германида, Австрида, Венгридэ, Болгарида, Румынида, Польшодо Советскэ Союз болбол мүнөө үедэ хамта 60 (буудалгын ба бронетанково дивизинүүдые хамтадань) барижа байдаг. Тэдэнэрэй олонхинь хүсэд составтай бэшэ. Югославида советскэ сэрэгүүд байхагүй. Сэрэгэй албанһаа һүүлшын ээлжээтэ табилган тухай Верховно Соведэй Президиумэй энэ оной октябриин 22-ой Указ бэелүүлэгдэхэдэнь, хоер һараһаа эдэ оронуудта 40 советскэ дивизинүүд үлэхэ байна.

21. АСУУДАЛ: Дундада далайда американска сэрэгэй суудлануудай байлагта СССР-эй правительство ямараар ханданаб?

ХАРЮУ: Хамаагүйгөөр.

22. АСУУДАЛ: Россин ба Норвегиин хоорондо худалдаа-наймаанай хэлсээн тушаа саашанхи хараанууд мүнөө үедэ ямар байнаб?

ХАРЮУ: Мүнөө дээрээ хэлэхэ бэрхэтэй.

23. АСУУДАЛ: Репарацинуудай түлэгдэһэнэй һүүлээр Финлянди өөрыгөө хангаха орон боложо шадаха гү, теэд Финляндиин һэргэн бадарха ябадалые түргэдхэхын тулада репарациин программануудые шэнээр хаража үзэхэ талаар ямар нэгэн һанамжа байдаг юм гү?

ХАРЮУ: Энэ асуудал буруугаар табигдаа, Финлянди болбол өөрыгөө хүсэд хангадаг наца урданшье байһан ба байнашье.

24. АСУУДАЛ: СССР-ые реконструкцилха хэрэгтэ Швецитэй ба бусад оронуудтай худалдаа-наймаанай хэлсээнүүд ямар удхашанартай байхаб? Энэ агууехэ зорилгые гүйсэдхэхын тулада гадаадаһаа ямар туһаламжа үгтэхэ еһотойб гэжэ Та хүсэнэбтэ?

ХАРЮУ: Швецитэй баталагдаһан хэлсээн нацануудай хоорондохи ажахын хани барисаанда оруулалта болоно.

25. АСУУДАЛ: Росси болбол Холбоото Штадуудһаа урьһаламжа абахые үшөө мүнөө хүртэр хүсэһөөр гү?

ХАРЮУ: Хүсэһөөр.

26. АСУУДАЛ: Россида атомна бомбо гү, али тэрээндэ адли ямар нэгэн зэбсэг мүнөө бии гү?

ХАРЮУ: Үгы.

27. АСУУДАЛ: Дайнай хэрэгсэл болохо атомна бомбо гү, али тэрээндэ адли зэбсэг тухай Та юу гэжэ һананат?

ХАРЮУ: Г-н Верт гэгшэдэ үгэһэн мэдээжэ харюу соогоо атомна бомбо тухай сэгнэлтые үгөө һэм.

28. АСУУДАЛ: Танай һанамжаар хадаа атомна энергие ямараар хинахада эгээл һайн байхаб? Теэд энэ хиналта уласхоорондын үндэһэ һүри дээрэ байгуулагдаха еһотой гү, үрэ ехэтэй хиналтые байгуулхын тулада державанууд өөһэдынгөө бэеэ дааанги байдалые али зэргээр хохидолдо оруулха еһотойб?

ХАРЮУ: Уласхоорондын хатуу хиналта хэрэгтэй.

29. АСУУДАЛ: Баруун Россиин хооһоруулагдаһан районуудые һэргээн бодхоохын тулада хэды шэнээн саг хэрэгтэйб?

ХАРЮУ: Дээшэ бэшэ һаа, 6—7 жэл хэрэгтэй.

30. АСУУДАЛ: Советскэ Союзай территори дээрэ худалдаа-наймаанай агаарай замай байха эрхые Росси үгэхэ гү? Росси болбол бусад оронуудтай харилсажа өөрынгөө агаарай замуудые ондоо орон нютагуудта дэлгэрүүлхэ хүсэлэнтэй гү?

ХАРЮУ: Зарим ушарнуудта тиигэжэ болохо.

31. АСУУДАЛ: Японие эзэмдэһэн ушарые Танай правительство хайшаагаар харанаб? Мүнөө байһан янзаарынь тэрэ эзэмдэлгые амжалтатай гэжэ Та һанана гүт?

ХАРЮУ: Амжалтатай болобошье, үшөө лэ ехэ амжалтануудые туйлажа болохоор байгаа.

РЕСПУБЛИКЫН МАЛШАД! МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЫЕ АМЖАЛТАТАЙГААР ДҮҮРГЭХЫН ТҮЛӨӨ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ МҮРЫСӨӨНДЭ ОРОЛСОГТЫ!

Энэ фермэ үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлэдхэбэ

Боргойн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хониной товарна фермын хүдэлмэрилэгшэд үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые һайнаар үнгэргэжэ, Зэдын аймагай түрүү фермэнүүдэй зэргэдэ оролсобо. Фермые даагша нүхэр Мункуев хонидоо тобир тарганаар ондо оруулха хэрэгтэ бүхы һаналаа табижа, үбэлэй үедэ хэрэглэгдэхэ үбһэ, түлеэн ба дулаан байрануудые саг соонь бэлэдхэжэ шадаһан байха юм.

Хурьганай 6 байра, мүн хониной 4 байра заһабарилагдажа урин дулаан болгогдоо. Мүнөө үедэ үбһэ тэжээлээ фермынгээ дэргэдэ шэрэжэ байна. Үбэлэй бэлшээри таһалагдажа хонишодто хубаарилан үгтөө. Фермын хонишод хонин һүрэгүүдээ холын бэлшээридэ адуулан, дүтын хагдые үбэлдөө хэрэглэхээр нөөжэ байха юм.

Мүн тус фермын хонишод өөһэдынгөө гэр 6 йрые һайнаар заһабарилаа. Һаяхан энэ фермын үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые аймагай комисси тушаажа абаад, һайн гэһэн сэгнэлтэ үгэбэ.

Дурсагдагша фермынхид үнгэрэгшэ жэлэй үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэһэнэй ашаар, хони үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые нилээдгүй үлүүлэн дүүргэһэн байна. 600 хурьга абахын орондо, 705 хурьга абажа бүрин бүтэнөөр ондо оруулаа. Һайн ажалай түлөө фермын хүдэлмэрилэгшэд ажалай нэмэлтэ түлбэридэ 60 хурьга абаһан байха юм.

А. Будажапов.

Үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл ямар бэ

УЯЛГА БА ХЭРЭГҮҮД

Малай үбэлжэлгые эрхимээр үнгэргэхын түлөө республиканска социалистическэ мүрысөөе үүсхэһэн Кагановичын нэрэмжэтэ хүдөө ажалай артелиин малшадай хандалгые Иволгын аймагай колхозууд халуунаар дэмжэхэ зуураа, адуу малаа садхаланаар ба дулаанаар үбэлжүүлхэ уялгануудые абана.

Ленинэй нэрэмжэтэ артелиин (Гильбира) малажалай хүдэлмэрилэгшэд адуу малаа садхаланаар ондо оруулхын түлөө 300 центнер тэжээл нэмэжэ бэлэдхэхэ уялга абаа. Тэрээнээ дүүргэхын түлөө 20 хүнһөө бүридэһэн тусхай бригада эмхидхэбэ. Тэрэшэлэн малай байрануудые дулаалха, заһабарилха талаар горьтой хүдэлмэри хэһэн байна. «Олзон», «Хаал» нютагуудта байгаа малай фермэнүүдэй дэргэдэ 2 улаан булан нээгдэхэ юм.

КОЛХОЗНИЦА НАМСАРАЕВАГАЙ ХҮТЭЛБЭРИЛДЭГ ОТАРА

Нүхэр Намсараева өөрынгөө аба Балдан Намсараевтай хамта, хонин ажалда хүдэлмэрилһөөр үнихэн болоо. Тэдэнэр үбһэ тэжээлэй хомор, хүндэ хүшэр жэлнүүдтэшье хонидоо хороонгүй ондо оруулдаг байна. Нүхэр Намсараев хонин һүрэгые адуулха ехэхэн дүршэлтэй болонхой. Тиин, хони хурьгадай харууһые хайшан гээд, зүбөөр эмхидхэхэ арга нүхэсэлнүүд тухай өөрынгөө басаганда хөөрэжэ, тэрэние һургадаг юм. Намсараевай һургаал заабаринууд басаганайнь ажалда ехэ аша туһа боложо үгөө.

Эдэнэр 1945 ондо үбэлэй бэлшээрие зүбөөр хэрэглэжэ, хонидоо эрхим һайнаар харууһалан, нэгэшье толгой үхүүлэнгүй тобир тарганаар ондо оруулжа, һүрэгүүдээ нилээдгүй олошоруулаа. Тэрэнэй түлөө ажалай нэмэлтэ түлбэридэ 8 толгой хони, нилээд ехэ нооһо абаһан байгаа. Отарые даагша Намсараева ВЛКСМ-эй Обкомой ба Малажалай Министерствын Хүндэлэлэй грамотаар хоер дахин шагнагдаа һэн.

Мүнөө эдэнэртэ 213 хонид даалгагданхай. 181 хурьга абаха түсэбтэй аад, 208 хурьга абаад, нэгэшье толгой хорёолтогүйгөөр тэнжэргээ. Мүн брынзэ тушааха, нооһо хайшалха түсэбүүдээ болзорһоо урид үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Энэ отарын хонид үбэлдөө хүрэхэ үбһэ ба урин дулаан байраар хангагданхай.

ҮБЭЛЖЭЛГЭДЭ ХАНГАЛТАГҮЙ БЭЛЭДХЭЛТЭЙ

Кировэй нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Дабацыренов) адуу малай үбэлжэлгэдэ хангалтагүй бэлэдхэлтэй. Энэ жэлдэ 10 шахуу малай байрануудые һэльбэн заһабарилха, 60 толгой хурьгадай байра шэнээр бариха, 2 изоляторнууд ба хэдэн малшадай гэр байрануудые заһабарилха байһан аад, мүнөө хүртэр алинииншье хүсэд бэлэн болгоодүй байха юм.

Малай байрануудые угааха, сагаадаха, дезинфекци хэхэ мэтын хүдэлмэринүүд хэлэшэгүй муугаар ябуулагдана. Нүхэд Нимаев, Тугутов ба бусадай дааһан үхэрэй байранууд арайхан гэжэ хахадтаа хүртэр сагаадагдаа. Малда үбһэ үгэхэ хобто, малай түрэхэ гэрнүүд тон үсөөн. Мүн жэжэ малай ба шэнэ түлнүүдэй байрануудай сонхо үүдэнүүд тэһэрхэй, эбдэрхэй байха юм.

Малшадай гэр байрые дулаалжа, тэдэнэрэй материальна ба культурна ажабайдалые һайжаруулха тушаа колхозой правлени хэдэн дахин хөөрэлдэдэг ба олон тогтоолнуудые гаргаһаншье һаа, тэрэнээ хооһон саарһан дээрэ үлөөнэ.

Малшадай дунда агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэри муугаар ябуулагдана. Партийна эхин организациин секретарь нүхэр Бальжинимаев гэгшэ «һая секретарьта дэбжүүлэгдэһэн шэнэ хүн гээшэб» гэжэ шалтаг бариад, юушье хэнэгүй

Б. Дансорунов.
(Манай корреспондент)

Түүхэтэ тогтоолые бэелүүлнэ

«Колхозуудта хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэһэн ябадалнуудые усадхаха хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые Хэжэнгын колхозууд бодото хэрэг дээрэ бэелүүлжэ байна. Аймагай 19 колхозуудта суглаанууд үнгэргэгдэжэ, тэндэ 232 хүн үгэ хэлэһэн байха юм.

Аймаг дотор 207 агитаторнууд хүдэлмэрилнэ. Эдэнэр 225 хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө. 11 колхозуудай членүүд артелиин Уставые шудалжа байна.

22 гектар газар, 182 толгой мал колхозуудта бусаагдаа. Колхозуудай захиргаанай албанһаа 10 хүн хороогдобо. 7 колхозуудаар усадьба шадарай газар хэмжэгдэә. Гадна, 1268 центнер үбһэн ба 90000 түхэригэй үри доемхонуудые колхозууд бусаажа абаба. Тэрэшэлэн үри зээли нэхэхэ талаар 19 хэрэг арадай сүүдээр үзэгдөө.

Н. Цыбенов.

ОКТЯБРИИН УРДА ТЭЭХИ МҮРЫСӨӨН

Паровозо-бүтээлгын заводой ... лектив соо Октябриин урда ... хи социалистическэ мүрысөөн ... нөөр дэлгэрүүлэгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: стахановец-... мэршэ дархан нүхэр Н. Ильясо...

И. Красавцевай фо...

ЗАЛУУШУУЛ МҮРЫСӨӨНДЭ ТҮРҮҮЛНЭ

Городок городой бүхы пред... ягинууд дээрэ агууехэ һайна... урда тээхи социалистическэ м... сөөн үшөө сентябрь һарын ... һээ хойшо тон үргэнөөр дэл... һэн юм.

Энэ мүрысөөн соогуур ре... но механическа заводой в... Красикова гэгшын хүтэлбэри... комсомольско бригада һарь... түсэб 200,5 процент дүүр... ВЛКСМ-эй горкомой дамжуу... улаан туг абаа һэн. Мүн тус... гадын членүүд ажал хүдэл... дээрээ шэнэ шэнэ амжалта... ые туйлажа байна. Эрхим ... хановецууд нүхэд Митин, А... мов, Козарев гэгшэд һарынгаа... сэб 280 процент дүүргэжэ „Аж... үндэр бүтээсын мастер“ ... хүндэтэ нэрэзэргые абаба.

Мүн тэрэшэлэн Холтосон ... руднигай хүдэлмэришэдэй д... нүхэр Жарковагай хүтэлбэри... эдир залуушуулай бригада һ... гаа даалгабарие 146 пр... дүүргэә. Халаанай мастер ... Намсараев гэгшэ һүүлэй ... соо социалистическэ мүр... үр энеөр дэлгэрүүлжэ, а... һайн амжалтануудые туйла...

М. Кокори...

Нэгэ үдэрэй жэш...

Агууехэ Октябрьска Соци... ическа Революциин 29 жэлэ... ... улан убойна цехынхидэй ... ... октябриин 28-да Мя... ...мбинадай цехүүдэй колл... вууд стахановска вахтада жаг... Энэ үдэр комбинадай обва... цехын коллектив 60 тонно ... буулгажа ажалай гайхамшагт... жалтые энэ он соо түрүүш... ...лһан байна.

Тус цехын эрхим стахано... ... Ф. Агафонов, комсомолк... ...дева, Т. Д. Синицин, В. С... ...ов, Рязанова ба бусад энэ ... тус бүри хоер нормо дүүрг...

Мэдэ һаяхан ФЗО һургу... һуража байнаа үйлэдбэри ... түрүүшынгээ үдэр хүдэлмэр... залуу комсомолка Потанова... шэ ажалайнгаа даалгабари... процент дүүргэә.

Убойно цехын коллекти... үдэр ажалайнгаа даалгаб... нилээд горьтойгоор ү... дүүргэә. Эрхим стаханов... Чернов, Плохотнюк гэгшэд ... сөөндэ түрүүлэн ябана. ... Балаганскиин хүтэлбэрилэ... гаа хүдэлмэришэдөөр дуту... ...шье, бригадада үгтэһэн д... барие үлүүлэн дүүргэхэ ... уялга абаһан аад, тэрээнээ... ...го дээрэнь бэелүүлээ.

Стахановска вахтада жа... мяха-консервын комбинадай ... лектив октябриин 28-ай ... ажалай бүхы графигые үл... дүүргэбэ.

Вороб...

ПАРТИЙНО-КОМСОМОЛЬСКО АЖАБАЙДАЛ

ГОРОДСКОЙ РАЙОНОЙ ПАРТИЙНА КОНФЕРЕНЦИҺЭЭ

Энэ оной октябриин 26 27-до ан Үдэ городой Городской район VI партийна конференци боо. Тус конференци дээрэ П(б)-гэй райкомой секретарь нү А. Х. Хамаганов болбол V ба конференцинүүдэй хоорондо тиин райкомой хэһэн худэлмэ тухай тоосоого элидхэл хэбэ.

ус районой партийна органи ниин дайн сэрэгэй жэлнүүдтэ нтдо ба Эхэ орондоо али болотиһ л мжа үзүүлжэ, илалта лаха хэрэгтэ ехэхэн туһалам үзүүһэниинь элидхэлшэ тэмтэбэ. Энэ районой территори эз байһаг ажаүйлэдбэриин принятинууд ба эмхи зургаад болбол Эсэгэ ороноо хамгын агуу ехэ дайнай жэлнүүдеэһэдынгээ худэлмэринүүдые итын эрилтэтэй тааралдуулан эдхэн табиһан байгаа. Мүнөө сэрэгэй һүүлдэхи Сталинска нжалэй түсэб соо хараалагдаагуу ехэ программануудые бэехэ талаар эндэхи партийна низаци баһал ехэхэн эмхидхэ худэлмэри хэжэ байна.

«Труд» гэжэ олзоборилгын ль, Городской электростанци, еэ-холбооной Министерствын авлениин зарим предприяти болон бусад лайн сэрэгэй ашье. мүнөө амгалан сагай шье үйлдбэриингээ түсэбүү ходолоо үлүүлэн дүүргэжэ союзна ба республиканска соистическэ мүрысөөндэ түрүү н эзэлһэн байха юм.

эд нүхэр Хамагановай элидэ мэдэхэдэ, тус район соо дбэриингөө программые дүүргүй предприятинууд олон Городской коммунальна ажапр дприятинууд, эдеэ хоолой йлэдбэриин Министерствын прия инууд болон бусад хэниихэхы у хашанартай пред инуудай жэлһээ жэл бүри бэриингөө түсэбые дүүргэй ба һан баримтануудые эшэ ба үгэ хэлэгшэд большэкэ шүүмжэлгын ёһоор ү бэ.

тийна пропаганда ба агитаэ районой зарим партийна организацинуудта һулаар табэхэй Энэ эрдэм ном мэдэгэллигенгнүүд олон тоологые һаа, тэдэнэр хадаа марклениннизмын үзэл сурталнуудгунзагыгээр танилсадаггүй ууд байгаа. ВКП(б)-гэй рай пропаганда ба агитациин й болон бусад хүтэлбэрил дэлмэрилэгшэд болбол райоогоо пропагандистска ба огическа худэлмэринүүдые үеын эрилтын ёһоор шэнадбиха тушаа тон багахан хүри хэһэн байгаа.

эр Хамагановай элидхэл ту хүнүгэ хэлэжэ, партиин ой ба тэрэнэй бюрогой хүрэдэхи ехэхэн дутуу дунда үлые шүүмжэлгэ ба өөры үмжэлгэ хэжэ, нюур сахинр элиоүүлбэд.

артиин райком, тэрэнэй про ба агитациин таһагай хүилэгшэд болбол дээдэ һурүүдай худэлмэриие һайжа тушаа тон бага анхарал табина. Эгээл нимэһээ пропагандистска ба идеологическа худэлмэри советскэ студентнүүдэй дунда хангалтагүйгөөр табигдаа. Хүдөө ажалай техникумые һаяхан дүүргэһэн студентнүүдэй олонхинь «Колхозуудта хүдөө ажалай артелиин Уставые эбдэһэн ябадалые усадхаха хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые мэдэдэггүй байна,—гэжэ делегат нүхэр Егунов шүүмжэлбэ.

Городской электростанциин партийна эхин организациин худэлмэридэ байһан дутуу дундануудай тухай ба энэ шухала участогта партиин райкомой тон хангалтагүй хүтэлбэри үгэдэг тухай парткон ференциин делегат нүхэр Санжиев хэлэнэ.

Олохоп эмхи зургаануудай албахаагшадай жаяг заһашамгүйгөөр, албан хойрогоор худэлмэрилдэг ба партийна организацинуудай энэ талаар тон хангалтагүй тэмсэл хэдэг тухай, оборонно худэлмэриие олонхи коммунистнуудай тоодоггүй тухай Осоавиахимай Центральна Соведэй дэргэдэхи партийна эхин организациин секретарь нүхэр Макарова хэлэбэ.

Саашань партконференциин делегат нүхэр Верец. ВКП(б)-гэй Обкомой ажаүйлэдбэриин таһагые даагшын орлогшо нүхэр Бибичков, Уполгоспланай парторганизациин секретарь нүхэр Санжиев, столовонуудай трестын парторганизациин секретариие орлогшо нүхэр Осимик, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй автобазын парторганизациин секретарь нүхэр Серпов. делегат нүхэр Кузнецов, ВКП(б)-гэй райкомой секретарь нүхэр Маслов, нүхэр Смирнова (№ I һургуули), нүхэр Кузнецкий (партиин горкомой лектор), зооветинститудай кафедрые даагша нүхэр Шатилов, «Труд» гэжэ олзоборилгын артелиин парторганизациин секретарь, делегат нүхэр Миронова, ВКП(б)-гэй Улан-Үдын горкомой секретарь нүхэр Цыремпилон болон бусад үгэнүүдые хэлэбэд Конференци болбол шалгалтын ба мандатна комиссинуудай элидхэлнүүдые зүбшөөн хэлсээд, тэрэниие баталһан байна.

Конференци халаа партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ худэлмэринүүдые уг үндэһөөрынь һайжаруулха тушаа хэмжээ ябуулганүүдые хараалһан дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абаба

Тус конференци дээрэ ВКП(б)-гэй райкомой состав шэнээр һунгагдаба.

Конференциин һүүлээр партиин райкомой нэгэдэхи пленум боложо, гэрээн дээрэ ВКП(б)-гэй райкомой секретарьнууд ба бюрогой члегүүд һунгагдаа. Мүн тэрэшэлэн партиин райкомой таһагуудые даагшад баталагдаһан байха юм.

ВКП(б)-гэй Городской райкомой нэгэдэхи секретаряар нүхэр Хамаганов, хоёрдохи секретаряар нүхэр Маслов, кадрнуудые эрхилхэ секретарлар нүхэр Обмайкин гэгшэд һунгагдаба.

Комсомолецуудай худэлмэриие хүтэлбэрилхэ

Судно-заһабарилгын заводой цэхүүдтэ хэдэн арбаад комсомолецууд худэлмэрилнэ. Тэдэнэр хадаа жэшээтэ һайнаар худэлмэрилжэ, стахановецууд й нэрэзэргэдэ хүртэхые оролдоно.

Тус заводто комсомольско-залуушуулай 4 бригада бии. Тиин, эдэнэрэй гурбаниинь абаһан уялгануудаа һара бүхэндэ үлүү лэн дүүргэнэ. Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон комсомолецууд болбол түрүү комсомольско-залуушуулай бригадын нэрэдэ хүртэжэ, дамжуулгын Улаан Туг абахын түлөө тэмсэнэ. Слесарь. комсомолец нүхэр Меркушевай хүтэлбэрилдэг бригада сентябрь һарынгаа түсэбые 180 процент дүүргэһэн юм. Тус бригадын комсомолецууд нүхэд Кулаков, Пластинин ба бусад мүнөө үдэрэйнгөө нормые 150 процент хүртэр дүүргэнэ. Залуу худэмэришэн слесарь Исаев гэгшэ мүн лэ үндэр бүтээсэтэйгээр худэлмэрилнэ. Нүхэр Трифоновай хүтэлбэрилдэг бригада сентябрь һарынгаа даалгабариие 190 процент дүүргэһэн байха юм.

Гэбэшье, эндэ дутуу дунда зүйлнүүд олон бии.

Эрхим стахановецуудай баян дүй дүршэлые бүхы комсомолецууд й шадабари болгожо шадаагүй байхаһаа гадна, социалистическэ мүрсөөнэй ябасые тон хангалтагүйгөөр бүридхэлэг байха юм. Мүн агитационно-ойлгуулгамжын худэлмэри эршэмтэйгээр ябуулагдана гэхэ аргагүй байна. Заводой парторганизациин секретарь нүхэр Русаков гэгшэ комсомольско организациингаа худэлмэридэ горьтой туһаламжа ба хүтэлбэри үгэдэггүй зантай байнабшуу.

Эрхим түрүү ба политическэ бэлэдхэлтэй залуушуулые комсомолдо абаха худэлмэри баһал хангалтагүй. Н. Хазагаев.

Комсомолецуудай өөһэд хоорондын бэрисаан

Улан-Үдын театрально-музыкальна училищын комсомольско эхин организациин члегүүд болбол Амур мүрэнэй Улаантугта флотилиин комсомолецуудтай халуун хани барисаа тогтоонхой. Тус училищын һурагшад комсомолецууд болбол өөһэдынгөө һуралсалай амжалтанууд тухай, олониитын худэлмэридэ хабаадалсадаг тухайгаа саг үргэлжэ бэшэнэ.

Тиихэдэ манай алдарта улаанфлотецууд Советскэ Союзай зүүн хилэ дээрэхи байдал тухай, өөһэдынгөө сэрэгэй ба политическэ һуралсал тухай һонирхолтой зүйлнүүдые бэшэжэ харюу үгэнэ.

Тус училищын залуушуул хадаа 35 номгой библиотекэ, дуунай ба хүгжэмэй инструментнүүдые, нотонуудые Амурдахи хани нүхэдтөө һаяхан эльгээһэн байна. Гэрэнэй тоодо „Война и мир" гэжэ Толстойн зохёол, „Цусима" гэхэ мэтын номууд олон бии.

Д. Гунзынов.

Малай тэжээл бэлэдхэхэ түсэбые заатагүй дүүргэхэ

Ниитын малажалые хүгжүүлхэ ба тэрэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ ябадал үбһэ тэжээл ямараар бэлэдхэһэн дээрэһээ гол түлэб дулдыдаха байна. Адуу малай тоо толгойе олошоруулха, тэдэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ ба малай һубаиралгатай тэмсэхэ малые бүрин бүтэнөөр ондо оруулха эдэ бүхы хадаа колхозуудай шухалын шухала зорилго мүн. Тиимэл хадань, үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө колхоз бүхэн дүүргэжэ, үбэлжэлгэдэ эрхим бэлэдхэл хэхэ уялгатай болоно.

Манай республикада үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэб хүсэд дүүргэхэ бүхы арга бии. Сабшалан, хадалан, ойн сөөрхэйн ургаса ногоое хүсэд хуряажа үрэдөөгүй байһан колхозууд саһанай орожо хүйтэрхэ хүргэр хагда суглуулха уялгатай.

Үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбэй дүүргэлтые харахад үзэхэдэ, Баргажанай ба Курумканай аймагууд республика дотор һайн жэшээ хэ руулжа ябана. Эдэ аймагуудай адуу мал үбэлэй үедэ хүрэхэ үбһэ тэжээлтэй болонхой. Гэбэшье, республикын олонхи аймагууд үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбые хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байха юм. Тэжээл бэлэдхэхэ талаар гээгдэлтэй ябаһан аймагуудай малажалай таһагууд ба тэрэнэй мэргэжэлтэд хүдөө ажалай гол һалбари болохо малажалые хүгжүүлхын түлөө бодото анхаралаа табяагүй байшоо. Энэ баримтада нэн түрүүн Ярууны аймагай малажалай таһаг ба тэрэнэй ахалагша зоотехник нүхэр Бимбаев баримта боложо үгэхэ байна. Ярууны аймагай олонхи колхозууд үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргээдүй байха юм. Тиэд, аймагай газарай таһаг энэ ехэ аюулта байдалһаа колхоз бүхэниие гаргаха, хагда ба бусад тэжээлнүүдые суглуулха худэлмэринүүдые хаа-хаанагүй түргэдхэхын түлөө бодото хэмжээнүүдые абанагүй.

Хориин, Хэжэнгын, Мухаршэбэрэй ба бусад аймагууд адуу малай бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ түсэбүүдээ дүүргэхэ лагаашьед, байһаар. Хэды тиимэ болобошье, урсагдагша аймагуудай малажалай таһагай худэлмэрилэгшэд колхозуудай адуу малые үбэлдөө хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээлээр хангаха ябадалые үдэр бүри хүтэлбэрилэнгүй, харин гээгдэнги нүлөөдэ орошоод байха юм.

Кударын, Кяхтын ба Хориин аймагууд аяар мүнөө хүртэр һолоомо ба михиинэ суглуулха һурилхэ худэлмэринүүдтэ тусхай хүнүүдые табяадүй, хагда ба набшэ намаа суглуулгые эмхидхээгүй байшоо.

Аймагуудай малажалай таһагууд ба колхозуудай мүнөө үеын эгээл шухала зорилго хадаа бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ түсэбые заатагүй дүүргэжэ, адуу малаа садхаланаар ба дулаанаар үбэлжүүлхэ ябадал болоно, Хээрын хагдые элбэгээр суглуулжа абахын түлөө бүхы хэмжээнүүд хараалагдаха ёһотой.

Манай республикын колхозууд „Колхозуудта хүдөө ажалай артелиин Уставые эбдэһэн ябадалнуудые усадхаха хэмжээнүүд тухай „СССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые гүнзэгы баяртайгаар угтаад, мүнөө үедэ политическэ угаа ехэ дэбжэлтэ дээрэ байна. Тиимэдэнэ дэбжэлтые үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ худэлмэридэ хүсэд хэрэглэжэ, колхозниигуудые хагда суглуулха хэрэгтэ бараниинь хабаадуулха шухала.

Нютагуудтахи хүтэлбэрилхы органууд колхозуудай адуу мал дээ бүдүүн тэжээл элбэгээр бэлэдхэхэ хэрэгтэ үдэр бүриин туһаламжа үзүүлхэ байһаниинь лабтай. Партийна, советскэ органуудай хүтэлбэри доро графига ёһоор ажаллаад байһан колхоз бүхэн бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө заатагүй дүүргэжэ шадаха аргатай байна. Хагда сабшалгые хаа-хаанагүй эмхидхэхэтэеэ хамга, һолоомо, михиинэ нарин нягтаар суглуулжа, һурилхэ хэрэгтэй. Фермэнүүдэй ба гүүргэнүүдэй худэлмэрилэгшэд болон тарязнажалай бригадын члегүүдһээ бүридхэжэ тусгаар звенонуудые эмхидхээд, һолоомо ба колос суглуулгада табиха шухала.

Тарязнажалай бригаданууд хадаа гансал ургасые хорлолго гээлгэгүйгөөр хуряаха ябадал харюусаха бэшэ, мүн һолоомые саг соонь һайн шанартайгаар суглуулжа абалгые хангаха байна. Тарял сохилго ба һурилалгаһаа гараһан бүхы үлүү бүлүүнүүд малай тэжээлдэ хэрэглэгдэхэ ёһотой. Элэ бүхые суглуулжа абаха ябадалые гансал колхозой правлениин түрүүлэгшэ бэшэ, мүн фермые даагшад харюусаха ёһотой. Һурилагдэһэн һолоомо, михиинэ мэтын тэжээлнүүд тодо һонороор бүридхэгдэжэ, оршо болоһон байха зэргэтэйнь мэдээжэ.

Республикын аймаг, колхоз бүхэн бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ түсэб заатагүй дүүргэхэ аргатай. Колхозуудай худэлмэришэ хүсэн нилээдгүй нэмээ гээшэ. Имагтал энээниие ажал худэлмэри дээрэ бараниинь элсүүлжэ, зүбөөр хэрэглэхэ шухала. Хагда бэлэдхэхэһээ гадна, набша намаа, боролко болон бусад тэжээлые элбэгээр суглуулха хэрэгтэй. Эдэ бүхы тэжээлые зоотехническэ заабариин ёһоор малда эдюулхэдэ һайн нэмэтэй б йтагыэь дүршэл дээрэһээ элирнэ.

Колхозуудай хоёрдохи шатын худэлмэридэ ябажа байһан бүхы колхозниигууд тэжээл бэлэдхэлгэдэ байнадаа элсүүлэгдэхэ ёһотой. Саһанай оро ортор хагда ба набша намаа суглуулгада үргэлжэлүүлэглэхэ байна. Үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ худэлмэридэ ябагшадай дунда социалистическэ мүрысөө ба политическэ ниитын худэлмэри үргэнөөр ябуулха шухала. Аймагууд й малажалай таһагууд ба тэдэнэй мэргэжэлтэд болбол колхозниигуудай хагда бэлэдхэх худэлмэрилэ үдэр бүриин туһаламжа ба хүтэлбэри үзүүлхэ уялгатай.

В. Захаров,
БМАССР-эй Малажалай
Министрын орлогшо.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

Республикын аймагуудай хэлхеэ-холбооной конторонуудай социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүд тухай

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол республикын аймагуудай хэлхеэ-холбооной конторын худэлмэрилэгшэдэй гурбадахи кварталай социалистическэ мүрысөөнэй дүнгые гаргаха зуураа, энэ мүрысөөндэ Кяхтын аймагай хэлхеэ-холбооной конторын коллектив (начальнигынь нүхэр Щербаков) хэлхеэ-холбооной худэлмэриие һайжаруулжа ба гүрэндэ олзо оруулгын түсэбые 121,6 процент дүүргэжэ түрүү һуури эзэлээ гэжэ тоолобо.

Мүрысөөндэ илажа гараһан Кяхтын аймагай хэлхеэ-холбооной контородо БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан Тугые Заиграйн хэлхеэ-холбооной контороһоо буляан абажа үгэхэ ба мүрысөөндэ түрүүлэн ябаһан Кяхтын конторойхидые мүнгэн шанда хүртөөхые ажалшадай депутадуудай Кяхтын аймагай гүйсэдкомдо дурадхаба.

1946 оной гурбадахи квартал соо Бичурын, Баргажанай ба Мухаршэбэрэй аймагуудай хэлхеэ холбооной конторонууд һайнаар худэлэрилөө гэжэ тэмдэглэһэн ба мүн Байкало-Кударын, Зэдын, Кабанскын, Курумканай ба Түнхэнэй аймагуудай хэлхеэ-холбооной конторонууд муугаар худэлмэрилөө гэжэ тэмдэглэбэ.

Ой модоной ажаүйлэдбэриинхидые шагнаха тухай

1946 ондо шахтнуудта хэрэглэгдэхэ хэрэгсэлэй модо бэлэдхэлгые үлүүлэн дүүргэһэнэй түлөө Бурят-Монголой АССР-тэ ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан Туг ба 100 мянган түхэриг мүнгэн шан үгэһэнтэй дашарамдуулан республикын ой модоной ажаүйлэдбэриин предприятинуудай коллективүүдтэ ба тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдтэ мүнгэн шангуудые олгохо гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет тогтообо.

Энэ тогтоолой ёһоор, Бурмонголлестрестые эрхилэгшэ нүхэр П. А. Афанасенко, Главлеснабай Бурят-Монголой таһагай начальник нүхэр Д. Н. Шеплев, Бурмонголлесзагтрестые эрхилэгшэ С. С. Петрокас гэгшэд нэгэ нэгэ һарын салин хүлһэнэй хэмжээтэй мүнгөөр шагнагдаба.

Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой ёһоор, ой модоной ажаүйлэдбэриин худэлмэришэд, инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэд, модо отололго ба шэрэлгэ дээрэ шалгарһан эрхим стахановецуудта шан олгохын түлөө Бурмонголлестрестдэ—70 мянган түхэриг, Главлеснабай таһагта—25 мянган түхэриг, потагай түлишын ажаүйлэдбэриин Управлениидэ—5 мянган түхэриг үгэхэ гэжэ тогтоогдоо.

Колхозуудай ниитын ажахын интересүүдые хамгаалхын түлөө

эдэр «Правда» болбол СССР вительствын дэргэдэхи колй хэрэгые эрхилхэ Совет үрим заабариие тунхаглаба. ой сентябриин 19-дэ СССР-истрнүүдэй Соведэй ба гэй ЦК-гэй тогтоолоор бии оһон колхозуудай хэрэгые Совет болбол өөрынгөө урэхэн ба харюусалгатай зоудые бэелүүлжэ эхилбэ: н тус Соведэй нэгэдэхи и болоо.

Совет болбол хүдөө-ажахын н Уставые сахихын хойнонарин хиналта хэхын түлөө али түрүүшын ээлжээндэ удай ниитын (хамталһан) бүхэжүүлхын, Уставые эбтэлгэнүүдһээ колхозуудые хын зорилгоор, тэрэшэлэн байгуулалтын асуудал шиидхэхын түлөө байгуу-

зно таряашад колхозуудай эрхилхэ Соведые эмхидхэ шиидхэбэриие ехэхэн хангаар угтан абаба. Тэдэнэр олхозуудай ниитын, артелын интересүүд тухай больэ партиин, советскэ правин ба нүхэр Сталинай эсэшэ й оролдого мүн гэжэ ойлгобо.

Сталин болбол хүдөө-ажаальдэ колхозно таряашадай арад интересүүдтэ ба соческэ байгуулалтын юрэнлгонуудта хүсэд таараха тическэ ажахын формо нээһэн байна. 1935 оной февраль соо колхозниигууд—ударнигуудай хоердохи Бүхэсоюзна съезд дээрэ колхозно ажабайдалай үндэһэн хуули болохо хүдөө-ажахын артелиин Устав нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро зохеогдоһон байгаа.

Тэрээнэй һүүлээр үнгэрһэн амгалан байгуулалтын жэлнүүдтэ колхозно деревниин ажабайдалда ехэхэн хубилалтанууд болоо. Социалистическэ индустри болбол хүдөө ажахые түрүү техникээр хүсэтэйгөөр зэбсэгжүүлжэ үргэлжэлүүлһэн ба тэрэниие дэлхэй дээрэ эгээн механизированнэ болгоһон байха юм. Советскэ гүрэнэй айхабтар ехэ туһаламжаар колхозууд түргэнөөр ургаһан, бүхэжэһэн байна. Тэдэнэй элбэг ехэ ашаг олзо хадаа арад зониие хүдөө-ажахын элдэб продукцяар хангаха ябадалые бэелүүлээ. Социализмын орондо эдеэ-хоолой угаа ехэ резервүүд байгуулагдажа, советскэ гүрэниие али бүхы гэнтын ушаралнуудта дайрагдахагүй шадалтай болгоһон байна.

Колхозно байгуулалта болбол дайн сэрэгэй хатуу шанга шалгалтануудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дабажа гараа. Колхозно байгуулалтада ба өөрынгөө түрэл гүрэндэ гүнзэгыгөөр дурлан байһан советскэ таряашад болбол арад зониие ба Улаан Армиие эдеэ хоолоор, мүн тэрэшэлэн ажаүйлэдбэриие түүхэй эдээр таһалгаряагүйгөөр хангаха ябадалые ами бэеэ хайрлахагүй ажалаараа бэелүүлһэн байна.

Залуу колхозно байгуулалта болбол хүдөө ажахын эгээн үндэр дээдэ, үлэмжэ бүхэ голтой ба тогтууритай ниитын формо байһанаа хүсэд харуулаа.

Хүдөө ажахые һэргээн бодхоохо ба саашадань хүгжөөхэ айхабтар ехэ зорилгонууд шэнэ сталинска табанжэлэй түсэб соо колхозуудай урда табигданхай. Хүдөө ажахын шухалын шухала зорилго хадаа ургасые ехэхэнээр дээшэлүүлхэ ба продукциие элбэгжүүлхэ гэһэн ябадал болоно. Тиигээд байгаа һаа орон дотороо элбэг дэлбэг продукцинуудые бии болгохо аргаболомжо хангагдаха байна. Бүхы арадай ажахын шухала энэ зорилгые шиидхэхын түлөө колхозуудай ниитын ажахые хэлбэрилтэгүйгөөр хүгжөөхэ, тэрээнэй гол үндэһэнүүдые эбдэхэ гэһэн али бүхы һэдэлгэнүүдтэ эсэргүү шиидхэхы тэмсэл хэхэ шухала.

1946 оной сентябриин 19-дэ гарһан тогтоол соогоо ССР Союзай Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитет болбол хүдөө ажахын артелиин Уставые бүдүүлигээр эбдэһэн, колхозно байгуулалтада партиин политикые хазагайруулһан, ажалта үдэрнүүдые бурууугаар гаргашалһан, колхозуудай ниитын газарые үриһэн, колхозой зөөри хогшолые үриһэн, колхозуудай хэрэгүүдые эрхилхэ демократическа үндэһэнүүдые эбдэһэн ябадалнуудые элирүүлһэн байха юм. Правительство ба парти болбол колхозуудай ниитын ажахые һандаргаха тиимэ ябадалнуудые ленинизмдэ харша ба социалистическэ байгуулалтын бүхы хэрэгтэ үлэмжэ аюултай ушарнууд гэжэ буруушаан үзэһэн байна. СССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй ЦК болбол сентябриин 19-дэ гаргаһан тогтоол соогоо Уставые эбдэһэн ябадалнуудые усадхаха эли тодо хэмжээнүүдые хараалан зааһан байна.

Нүхэр Сталинай үүсхэлээр байгуулагдаһан колхозуудай хэрэгые эрхилхэ Совет болбол колхозно байгуулалта тушаа парти ба правительствын политикые эсэшэ сусашагүйгөөр бэелүүлхэ, колхозуудай ниитын ажахын интересүүдые хамгаалхын түлөө оролдохо гэжэ уряалагданхай.

Колхозуудай хэрэгые эрхилхэ Совет тухай дүрим заабари соо нигэжэ хэлэгдэнэ:

«Колхозуудай хэрэгүүдые эрхилхэ Соведэй зорилгонь юу байхаб гэхэдэ:

а) колхозно байгуулалтын ажал ябуулагшадай оруулһан дурадхалнуудай үндэһэ һуури дээрэ хүдөө ажалай артелиин Уставые һайжаруулха;

б) колхозуудай олониитын (хамталһан) ажахые саг үргэлжэ үргэлдхэхэ тушаа хэмжээнүүдые зохеохо;

в) гүрэнэйнгөө үмэнэ уялгануудаа хаһа саг соонь үнэн шударгуу дүүргэһэн колхозуудые урмашуулха хэмжээнүүдые зохеохо:

г) шухала хэрэгтэй болоһон зэргээр колхозуудай түлөөлэгшэдэй съездүүдые зарлаха».

Томо хамтын ажахые ябуулха бүхы шэнэ прогрессивнэ юумэнүүдые колхозно деревниин түрүү хүнүүдтэй хамта сог солһон тус Соведэй зохсон байгуулха ажал ябуулгань хадаа хүдөө ажахын артелиин Уставые баяжуулха ба гээгдэнги колхозуудые түрүүшүүлэй хэмжээдэ хүртэр үргэхэ хэрэгые түргэдхэхэ байна. Тус Совет болбол колхозуудай ниитын зөөри хогшолые, колхозно малай фермэнүүдые бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ, ниитын барилгануудые хэхэ ябадалые үргэдхэхэ, ниитын страховой фонднуудые бүхэжүүлхэ тушаа хэмжээ-ябуулгануудые зохеохо байна.

Гүрэнэй жаяг заршамые байгуулха тушаа худэлмэри колхозууд дотор саг үргэлжэ ябуулагдаха ёһотой. Гүрэнэй урдахи өөрынгөө уялгануудые үнэн сэхээр ба саг соонь дүүргэһэн колхозууд урмашуулагдаха байна.

Эрэгтэй эмэгтэй колхозниигууд болбол өөрынгөө ниитын ажахые бүхы талаарнь үргэдхэхын, колхоздо бүхэжүүлэн үгтэһэн газарай гектар бүхэнэй ашаг шэмэтэйгээр хэрэглэгдэхын түлөө угаа ехээр оролдоно. Энэ болбол товарна продукциие ехэ болгохо ба ажалта үдэрые үнэтэй болгохо ябадалые хангаха аргаболомжо олгохо байна.

Колхозно ажабайдалай сталинска Уставые наринаар сахижа, тус Совет болбол колхозно байгуулалтын хүсэ шадалай ба хатуу бүхэ байһанай гол үндэһэн болохо колхозуудай ниитын газарые үрихэ ябадалһаа хамгаалха байна.

Газар болбол дарлалтын зэбсэг байһаниинь болюулха ябадал түүхэдэ эгээн түрүүшынхиеэ СССР дотор бэелүүлэглээ. Колхозуудай ниитын газар болбол арад ниитын зөөри боложо, колхозуудта хэтэдээ бүхэжүүлэн үгтэһэн байха юм. Советскэ таряашад хадаа газар худалдан абахын түлөө зөөри гаргашалнагүй, капиталистическэ оронуудтахи шэнги газар эзэмдэгшэдтэ түлбэри түлэнэгүй. Иигэжэ нөөсэлэгдэһэн зөөринүүд газарай үрэжэлые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ зорюулагдана. Колхозно газар дээрэ хэгдэһэн ниитын ажал хадаа колхозуудай баялигые арбидхана, советскэ гүрэнэй хүсэ шадалые бүхэжүүлнэ ба колхозниигуудай байра байдалые һайжаруулна. Харин, колхозые наймаа аралжаа хэхэ ба хара аминайнгаа түлөө хэрэглэдэг хубиингаа хэрэг хараһан, хомхой хобдог этэгээдүүдэй колхозно газарые элдэбээр үриһэн ябадал хадаа ниитын ажахые унагааха, тэрэнэй ашаг шэмэ ба олзые багадхана. Колхозуудһаа хуули бусаар абтаһан газарнууд хадаа заалгдаһан болзор соо тэдэндэ бусаагдаха ёһотой.

Ниитын социалистическэ үмсэ болбол нангин ба ойроо хүртэшэгүй юумэ гээшэ. Колхозуудай хэрэгые эрхилхэ Совет болбол нютагай худэлмэрилэгшэдэй хоро ушарүүлха ябадалһаа, колхозно үмсые бутаргаха ябадалһаа колхозуудые аршалан хамгаалха ба колхозуудай ниитын ажахые ба зэбсэг хэрэгсэлые бүрин бүтэнөөр байлгаха ябадалые хангаха хэмжээнүүдые абаха байна.

Колхозниигууд өөрынгөө артелиин ажахыда ехэхэн ажал хэһэн байха юм. Энэ болбол колхозуудай хубаагдахагүй фонднуудай ургаһан дээрэһээ харагдана. тэдэ фонднууд дайнай урда тээ 20 миллиард гаран түхэриг болоһон байна. Тиихэдэ тэрэнэй 90 процентнь колхозой доторой нөөсэһөө олдоһон байха юм. Хубаагдахагүй фонднуудые нэмээхэ ба зүбөөр хэрэглэхэ гээшэ шэнэ сталинска табанжэлдэ колхозуудай

Хэблэлэй шэнжэлэл

Аймагай газетэнүүд шударгуу сэхэ шүүмжэлэл хэхэ ёhотой

Партиин Центральна Комитет болбол большевистскэ шүүмжэлэл хэхэ ба өөрыгөө шүүмжэлхэ ябадал Бурят-Монголой партийна организацида үгы байна гэжэ өөрынгөө августын hарада гаргаhан тогтоол соо тэмдэглээд, тэдэ ехэхэн дутуунуудые усадхаха тухай хэмжээ-ябуулгануудые заажа үгэhэн юм. Энэ заабаринууд хадаа манай республикын арадай ажахын, илангаяа тэрэнэй гол hалбари болохо малажалай ба тарян ажалай гээгдэлые ойрын сагта усадхаха ябадал хангаха үгэхэ байгаа. Энэ заабарие бодото дээрэнь бэелүүлхэ ябадалда манай партийна организацинуудай хамаг бүхы хүсэ ба арга шадабариинь элсүүлэгдэхэ, тэрэнэй бүхы зэбсэгүүдынь хэрэглэгдэхэ ёhотой байна.

Гэбэшье, манай партиин тон хурса зэбсэг болохо хэблэл, тодорхойлон хэлэбэл манай эндэхи аймагай газетэнүүд тон муугаар хэрэглэгдэжэ байна. Олонхи аймагай газетэнүүд өөрынгөө хүдэлмэриие партиин Центральна Комитедэй тэрэ тогтоол ба ВКП(б)-гэй обкомой XXIV пленумэй шиидхэбэриин эрилтэнүүдэй ёhоор шэнэдхэн табижа үшөөл шадаагүй байна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Большевистскэ шүүмжэлэлэй шугам дээрэ шууд орожо үшөө бираагүй байhан ябадал юун дээрэhээ харагдааб гэхэдэ, олонхи аймагай газетэнүүд шүүмжэлэл хэхэдээ тон айлхэнеэр, ехэнхидээ дутуугаар, эт-маг гэжэ хэлэдэг байха юм. Али нэгэн ажахын гү, али политическэ асуудал абажа гүнзэгыгөөр шэнжэлээд, тэрэнэй hайдалые Эхэ оронойгоо эрилтын ёhоор сэгнэжэ бэшэхын орондо гол түлэб алдуу жэшээнүүдые дайран татажа хэлээд лэ энэ шүүмжэлэл гээшэ гэдэг байна.

Мүнөө хүдөө нютагта ябуулагдажа байгаа хүдэлмэриин гол зүйл юун болоноб гэхэдэ, таряа тушаалга ба малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл болоно. Теэд энэ гол асуудалнууд тухай бэшэхэдээшье олонхи аймагай газетэнүүд болоhон юумэнэй юрэнхы мэдээ, тухай нэгэ колхоз совхоз дүүргэхэhаа бэшэ бира тай юумэ бэшэнэгүй гэхэдэ болоно. Иимэ ехэтэй ажахын шухала кампаниие шангадхажа шадахагүй байhаниинь гэтээжэ.

hүүлэй мэдээнэй ёhоор, Мухаршэбэрэй аймагай колхозууд (Загагай сомонhоо бэшээрээ), илангаяа «Эрдэм» совхоз гүрэндэ таряа тушаалгые туйлай муугаар ябуулжа байна. Энэ жэлдэ ган гасуур болоhониие хараадаа абажа, парти ба правительствын хэды ехэ хүнгэлэлтэ үгэhэн, хэды шэнээн бага таряа тушааха болгоhоншье hаань, тэндэхи колхозууд тушаалгын хүдэлмэриие урдаhайхиhаа обор нобшоор ябуулжа байна. Гүрэндэ таряа тушаалгые таhалдуулха гэhэн харша ябадалай байбашье hаань, энэ аймагай «За большевистские темпы» гэжэ газетэ амандаа үhа балгаhан юумэ шэнги абяагүй hуужа байна. Гүрэндэ харша ябадалые хатуугаар шүүмжэлхын, тэрээндэ зэмэтэй байhан хүнүүдые элирүүлэн, партийна организацида туhалхын орондо тэрэ газетэ иимэ харша ябадалай нүлөөндэ орошоод байна гээшэ. Тиихэдэнь ВКП(б)-гэй Мухаршэбэрэй айком ба аймгүйсэдком өөрынгөө орган болохо газетэдэ даншье, хамаагүйгөөр хандажа байна.

Энэ жэл бараг hайн тарян Закаменай аймагта ургаба. Тиимэ дээрэhээ тэрэ ургасые бишииханшье гээлтэгүйгөөр хуряажа абаха, гүрэнтөө тарян тушаалгаар саг соонь тоосохо хэрэгтэ «Закаменская Правда» газетэ колхознигуудые элсүүлхэ ёhотой байгаа. Геэд энэ газетэ ургаса хуряалга тушаа тон үсөөн статьянуудые бэшэнэ. Тиихэдэшье тэрэнээ тон мохоогоор, тодорхой зорилгогүйгөөр зохеодог байна. Иигэжэ ажаллахадаа энэ газетэ, тэрэнэй редактор Л. Жалсанова болбол талханай түлөө тэмсэлдэ өөрынгөө үүргые тон муугаар дүүргэжэ байна гээшэ. Таряа тушаалгые үни дүүргэхэ аргатай аал, мүнөө болтор унжагайруулжа байhан колхозуудые хатуугаар шүүмжэлхын орондо, тэдэнэртэ хамаагүйгөөр хандажа байхадань ВКП(б)-гэй Закаменай айком юушье гэдэггүй байха юм.

Саашань малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй асуудалые абаад үзэе. Энэ тон ехэ хэрэг мүн. Энэ жэлэй үбэлжэлгые эмхитэй hайнаар үнгэргэхэ ябадалhаа малажалай байдалые республика соо эрид заhаха ябадал дулдыдажа байна. Тиимэ дээрэhээ партиин Обком болбол малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл тухай саг үргэлжэ бэшэжэ байха. тэрээндэ hаад тойбо татахаяа hанаhан али бүхы hэлэлгые шангаар шүүмжэлжэ, усадхаха тухай заабаринуудые нэгэнтэ бэшэ аймагай газетэнүүдтэ үгэhэн байха юм. Теэд мүнөө эндэ-тэндэ саhан орожо, хүйтэрхэ сагай тулажа ерээд байхада, хэдэ-хэдэн аймагай газетэнүүд малай үбэлжэлгэ тухай тон багаар ба мохоогоор бэшэжэ байна. Жэшээнь, Хориин аймагай газетэ болбол малай үбэлжэлгэдэ муугаар бэлэдхэhэн колхоз, тэрээндэ зэмэтэй байhан хүнүүдые шүүмжэлhэн хурса ба хатуу нэгэшье статья мүнөө болтор гаргаагүй hуужа байха юм. Тиин тэндэ үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл олон колхозуудта обор муу байна. Бэшэhэн юумэнүүдынь харахада, эндэ-тэндэ тиимэ хүдэлмэри ябажа байна, тэндэ тэды шэнээн үбhэн суглуулагдаа, дал хорео заhагдаа гэхэhээ бэшэ юумэнүүд олдоногүй. Иимэрхүү удхатай статьянууд үбэлжэлгын дутууе усадхажа шадахагүй байhаниинь хэндэшье мэдээжэ.

Дээрэ заагдаhан хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар ябуулжа болохо шухала нүхэсэл хадаа колхозно таряашадай элибхи зориг болоно. «Колхозуудта хүдөө ажалай артелиин Устави эбдэhэн ябадалнуудые усадхаха хэмжээнүүд тухай» тогтоол гаргаhандань эрэгтэй ба эмэгтэй колхознигууд парти ба правительствода үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэхэтэеэ хамта, али бүхы ажалаа hайнаар хэхэ, артелиин хуулиие нарhнаар сахижа байха тухайгаа мэдүүлнэ. Колхознигууд болбол Уставай эбдэлнүүдые хамтын суглаанууд дээрээ элирүүлхэдээ шууд сэхэ шүүмжэлэл хэнэ. Манай аймагай газетэнүүд олон ниитын дундаhаа гаража байhан энэ шүүмжэлэлые үргэн дэмжэжэ, тэрэнииe улам үргэдхэхэ ба толгойлхо үүргэтэй. Гэхэ зуура хэдэ хэдэн аймагай газетэнүүд тэрэ уялгаяа тодоор үшөө мэдээгүй гэхэ гү, али тэрээндэ хамаагүйшэгөөр хандажа байна.

Тээ мэндэ Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо колхознигуудай хамтын суглаан болоhон юм. Тэрээн дээрэ үгэ хэлэhэн жиириин колхознигууд болбол колхозойнгоо хүдэлмэриин дутуу дунданuудые нюур сахингүй шүүмжэлhэн байха юм. Илангаяа хурса шүүмжэлэл хадаа колхозой зөөриие ехээр үрэhэн колхозой түрүүлэгшэ Цыбенжапов ба тэрэнэй орлогшо Линхоев гэгшэд тушаа гараhан байгаа. Зүбшэн хэлсээд байхадаа энэ хүнүүд колхозой хүтэлбэрилэ байжа шадахагүй гэhэн хамтын суглаанай тогтоол гараhан байна. Тэрээн тухай манай «Бурят-Монголой Үнэн» газетэ үшөө октябриин 13-да бэшэhэн байна. Гэбэшье, ВКП(б)-гэй Баргажанай айком ба аймагай гүйсэдхэхэ комитет, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэд Борисов ба Эрдынеев гэгшэд жиириин колхознигуудай шүүмжэлэлые дэмжэхын, колхознигуудай хамтын суглаанай шиидхэбэриие дүүргүүлхын, газетын материалаар хэмжээ абахын орондо, харин өөhэдөө колхозно демократиие эбдэжэ, дээрэ нэрлэгдэhэн хоёр хүниие hөөргэнь колхозой хүтэлбэридэ hуулгаhан байна. Иимэрхүү хуули буса ябадал энэ аймагай ондоошье хэдэн колхозуудаар гарадаг байхадань, «Баргузинская Правда» газетэ дуугай hуужа байhаар. Колхозой хуулиие нарhнаар сахихын түлөө тэмсэлдэ иимэ хашанаар хабаадалсаха, шүүмжэлэлые дэмжэхын ба дэлгэрүүлхын орондо, харин тэрэниие даража ба далдалжа байха ябадал манай большевистскэ хэблэлэй уг зорилгодо огто таарахагүй, харша юм гэжэ энэ газетын хүдэлмэрилэгшэдтэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлхэ ябадалые нюур сахингүйгөөр, зүрхэтэйгөөр хаа-хаанагүй дэлгэрүүлжэ тэрэниие толгойлхо ба ябуулхыень большевистскэ парти болбол бүхы хэблэлhээ эрижэ байна. Энэ эрилтын ёhоор манай эндэхи аймагай газетэнүүд өөрынгөө хүдэлмэриие энэ дары ямаршье удааралгүйгөөр шэнэдхэн табиха, большевистскэ шүүмжэлэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ уялгатай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Эхэ-герой Ханда Балдановна Дашиева.

А. Поповой фото.

СУУТА АНГУУШАН

Георгий Андрианович Шелковников гэгшэ Баргажанай ангуушадай дунда эрхим ангуушан гэжэ суурхаhан байна. 47 жэл соо агнажа олоhон дүршэлынь үгэй ехэ байха юм.

1941—45 онуудай Эсэгэ оронoo хамгаалгын дайнай жэлнүүдтэ бүхишье эршэмтэйгээр агнажа, гүрэндөө 119 мянга 789 түхэригтэ ангай арhа тушаагаа. Тэрэнэй тоодо булганай 119 арhа, оготорын 1220 арhа ба бусад ангуудай арhа соо тушааhан байна. Гадна, обороны фондо 10 мянга түхэригэй сэнтэй булганай 10 арhа тушаагаа. Нүхэр Шелковников энэ патриотическа хэрэгээрээ нүхэр Сталинай баясхаланда хүртэhэн байна. Мүн нүхэр Шелковников 1944—45 онуудай агнуурай сезоной даалгабариие амжалтатайгаар дүүргэhэнэйгээ түлөө СССР-эй бэлэдхэлэй Министерствын нагадахи шанда хүртөө.

1945—46 онуудай агнуурай сезон соо 1500 түхэригэй ангай арhа тушааха байhан аад, 30.634 түхэригэй арhа тушаажа, даалгабарияа 2043,6 процент гүйсэдхөө.

Мүнөө нүхэр Шелковников 63 наhатай болобошье, агнаhаар зандаа. Мүнөө жэлдэ гансахан октябрь hара соо 1520 түхэригтэ ангай арhа тушаажа, 1946—47 онуудай агнуурай сезоной даалгабариие үлүүлэн дүүргэ.

Георгий Андрианович болбол агнуураар эрхим амжалтануудые туйлахынгаа хажуугаар, залуу агнуушадые өөрынгөө дүршэлдэ hургана.

Е. Ринчинова.

Методическа кабинетэй туhаламжа

Бурят-Монгол АССР-эй гэгээрэлэй Министерствын дэргэдэхи hургуулиин наhа гүйсөөгүй хүүгэдэй методическа кабинет болбол хүүгэдэй салай хүдэлмэрилэгшэдтэ ниилээд ехэ туhаламжа үзүүлнэ. Тус кабинет хэдэ хүгжэмэй талаар хүүгэдые хүмүүжүүлэгшэдэй нэгэ hарын семинар үнгэргэжэ hаяхан дүүргээ. Энэ семинарта 30 хүн хэбаалсаhан байна. Гадна, кабинедэй методистнууд нүхэд Иоса ба Ходюшина гэгшэд хүүгэдэй садуудай даагшадай ба хүмүүжүүлэгшэдэй мэргэжэлые дээшэлүүлхын түлөө саг үргэлжэ семинарнуудые ба лекцинүүдые үнгэргэнэ. Тэрэшэлэн хүүгэдые яажа зүбөөр хүмүүжүүлхэ тухай элдэб янзын номууд ба журналнууд эндэ элдэг.

Культурна болбосон болгохын хүдэлмэри

Улан-Удын Түмэрэзамай районой хүдэлмэрилэгшэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болбол өөрынгөө районие культурна болбосон болгохын түлөө ехэхэн хүдэлмэри хэhэн байна. Жэшээлхэдэ, сентябрь ба октябрь hаранууд соо 1140 хэhэг элдэб мододые үйлсэнүүдтэ тариба.

Тэрээнhээ гадна, Улан-Удэ городой үйлсэнүүд ба талмайнууд дээгүүр 7. 700 модо hулгагдаха байhан аад, 10. 700 модод таригдаба. Гадна 50 полисадниигуудта жэмэстэ модод анха түрүүшын еэ таригдаhан байна.

Е. Иванова.

Ангуушадай бригада

Бичурын аймагай Куренковэй нэрэмжэтэ колхозой правлени 12 хүнөөр бүридэhэн ангуушадай бригада эмхидхэбэ. Тус аймагай „Заготживсырьегой" конторо тэрэ бригадые агнуурай зэр зэбсэгээр хүсэд хангаhан байна.

Октябриин 20-hоо тус бригадынхид агнуурта эхилбэ.

С. Анашкин.

СПЕЦИАЛИСТЫН ЗҮБШЭЛ

ГҮҮДЫЕ ЗҮБӨӨР ХАРУУhАЛХА

Манай республикын колхозуудай шухала зорилгонуудай нэгэн хадаа адуу моридые үсхэжэ улам олошоруулха ябадал болоно. Иимэhээ түрэхэ гүүдые зоотехническэ заабариин ёhоор харууhалха гээшэ тон ехэ удхатай байна.

Зоо ветхүдэлмэрилэгшэд ба колхозуудай түрүүлэгшэнэр, мүн адуушад болбол гүүдэй унага хаяха ябадалтай тэмсэлдэ гол анхаралаа табиха уялгатай. Тиимэдэ нэн түрүүн унагалха гүүд тусгаар харууhанда табигдаха байна. Намар малай бэлшэхээ болиходо, мүн хабар үбhэ hолоомын хуушархада гүүдые hайн тэжээлээр хангаха шухала. Гүүдэй олонхид түрэхэ болоhонhоо хойшо 4—6 ба 9 hаратай байхадаа унага хаяхаа hанадаг юм. Тиимэдэ энэ үедэ гүүдые илантаяа оролдостойгоор харууhалха ёhотой. Элүүр энхэ унагадые абахын тулада гүүн бүхэндэ үдэр бүри 10 килограмм hайн шанартай үбhэ, 2—3 килограмм концентрат, 4—6 килограмм корнеклубнеплод гү, али hайн силос, 25—35 грамм дабhа үгэхэ шухала.

Түрэхэ гүүдэй эдеэе концентрадаар, бүдүүн ба үлэмжэ шэмэтэй тэжээлнүүдээр ходо hэлгэжэ байха хэрэгтэй. Хэрбээ үлэмжэ шэмэтэй тэжээлэй колхоздо үгы байгаа. hаань, хэлхытэhэн ячмень, овес, шениисэ гү, али ороохо эдюулхэ шухала. Иимэ тэжээлые гүүдтэ үдэр бүри 150-350 грамм эдюулээд байбал, унага хаялга нилээдгүй үсөөрхэ байна.

Орой гү, али муугаар хуряагдаhан үбhэ, ямаршье холисогүйгөөр хоото үгэжэ байгаа hаа. түрэхэ гүүдтэ дабhан ба витаминанууд дутадаг байха юм. Минеральна зүйлнүүдhээ фосфор, кальци ба дабhан мэтэ холо дутадаг байна. Энэ хадаа эхэ соогоо байhан түлэй ургаха ябадалда горьтойхон hаад хэдэг байна.

Кальци гээшын орондо юрэ мел үгэжэ болоно. Дунда ба жэжэ бэетэй адуунда үдэрэй 20—25 грамм мел үгтэхэ ёhотой. Мүн 20—30 грамм яhанай гурилые фосфор, дабhанай орондо үгэхэдэ болохо юм.

Гадна, муугаар унагдаhан, харууhалагдаhан, сохюулhан, адажа үүрэhэнhээ ба бусад шалтагуудhаа боложо гүүд унага хаядаг байна.

Колхозууд болбол түрэхэ гүүдэй тусгаар список бэшэжэ, адуу малай фермые даагшадта, ахалагша моришондо, тарянажалай бригадын бригадирнуудта гар табилгатайгаар үгэхэ ёhотой. Энэ список соо гүүдэй унагалха ба тэдэниие хүндэ ажалhаа сүлөөлхэ болзоо харуулагдаhан байха зэргэтэй. Гадна, түрэхэ гүүд хүсэд hайнаар хараха зондо үгтэхэ ба таарамжатай хүнгэн ажал хэхэ ушартай байна.

Түрэхэ гүү унахадаа гансахан гэшхүүлжэ ябаха ба удаан ябангүй амаруулха, эдеэлүүлхэ гээшэ хүн бүхэнэй уялга болоно. Молотилка ба бусад машинануудта болон хүндэ ябадалтай ажалда (түлеэ асарха ба бэшэ) гү, али хоёр мориной тэргэдэ түрэхэ гүү оруулха гээшэ оготолон хоригдоно.

Үбэлэй сагта түрэхэ гүүдые эрхим бэлшээридэ адуулхаhаа гадна, hайн шанартай нэмэлтэ үбhэ тэжээл үгэхэ хэрэгтэй. Түрэхэ гүүдые хүйтэнэй үедэ нэмэри газарта байлгаха ба хагданда гаргахаhаа урид эдеэлүүлхэ, мүн садхалан байхадань уhалха ябадалнууд нарhнаар дүүргэгдэхэ ёhотой. Эдэ гуримүүдые сахяагүйhаа, түрэхэ гүүд дотоhоо даараhа унага хаяжа болоно. Мүн муухай уhатай, набтар газарта адуулха ба гүүдые түрэлгын үедэнь hайн тэжээлгүй байлгаха ушарнууд үзэгдэхэ ёhогүй.

Эдэ дүримүүдые нарилан сахибал гүүдэй унага хаялгатай тэмсэжэ шадаха ба элүүр энхэ унагадые абаха байнабди.

А. Виноградов,
БМАССР-эй малажалай Министерствын адуу моридые үсхэбэрилхэ Управлениин начальник.

Арбилжа ба гамнажа үнэ сэн химдаруулха

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ ба hэргээн бодхоохо дүрбэдэхи сталинска табанжэлэй түсэб болбол үйлэдбэриин материалнуудые болон түүхэй эдлэлые гаргашалха ябадалда гамналта ба арбилалта хэжэ, бүхы продукциин үнэ сэнгые ехээр химдаруулхаар хараална. Социалистическэ экономикые саашадань хүгжөөхэ, ажалшан арадай ажабайдалай хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэ энэ хадаа тон ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Республикын түрүү предприятинууд болохо загаhанай ажаүйлэдбэриин hалбаринууд энэ харюусалгатай зорилгые ямараар дүүргэжэ байhан тухайдань хаража үзэе Усть-Баргажанай загаhа консервалгын комбинат ажал хүдэлмэри дээрээ hайн амжалта туйлажа. түүхэй эдлэл болон хогшол зөөриие нилээд горьтой арбилалта хэhэн байна.

Загаhа агналгын флотые заhабарилга дээрэ дархашуул олон хэрэглэгдэхэ байгаа. Гэбэшье, загаhашад өөhэдынгөө хүсөөр он осо болон катернуудые заhабарилжа, богонихон сагай туршэ соо арбаад мянган түхэриг арбилhан байна. Комбинадай котельнэ цехын хүдэлмэрилэгшэд жэлэй туршиа соо гаргашалагдаха түлишын 18 процентые арбилжа шадаа. Гагнуургшад Михалев ба Кузьмин гэгшэд консервын банка гагналга дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа, энэ жэлэй 9 hарын турша соо 21 килограмм загаан түүлгэ арбилhан ба консервын банкын шанарые hайжаруулhан байха юм. Загаhа консервалгын заводой түрүүшүүлэй жэшээтэ хүдэлмэри халаа комбинадай олонхи цехүүдтэ дэлгэрэнхэй.

Гэбэшье комбинадай хүдэлмэришэд гаргаhан продукциингаа үнэ сэнгые химдаруулжа шадаагүй. Мүнөө комбинадай складууд соо бэлэн болоhон продукци удаан саг соо хэбтэдэг байна. Энэ хадаа комбинадай мүнгэн зөөриин эрьесые hаатуулна. Юун дээрэhээ бэлэн консервэ тушаагданагүйб гэхэдэ, консервын яшигууд саг саhандаа бэлэдхэгдээгүй дээрэhээ болоно.

Тиихэтэй хамта, Баргажанай комбинат үнгэрэгшэ жэлдэ өөhэдынгөө хүсөөр консервын ящик хэхэдээ тэрээнэйнь үнэ сэн 5 түхэригэй болоhон байна. Теэд мүнөө жэлдэ энэ хүдэлмэриие механизировалжа Клюевскэ завод дээрэ бүтээдэг болоо. Гэбэшье энэ заводто яшигууд удаан хэглэхэhээ байтагай тэрээнэй үнэ сэнгынь 15 түхэригтэ болоhон ба комбинадай эрилтые хангажашье шаданагүй. Гараар бүтэдэг ажалые механизировалха ябадал шухала гэбэшье мүнөө үдэрэй байдалаар Баргажанай комбинат консервын ящик үйлэдбэрилгэ дээрэ гарзын хохилолдо орожо ба гаргаhан продукциингаа үнэ сэнгые дээшэлүүлжэ байна.

Консервын ящик бүтээхэ пилорама өөрынгөө комбинат дээрэ тодхожо шадаад байгаа hаа, тус комбинат нилээд ехэ зөөридэ арбилалта хэхэ байhаниинь эли. Мүн тэрэшэлэн консервын банка хэдэг цехтэ банкын хайдаhан гэхэ мэтын зүйлнүүд миин лэ хаягдадаг байна. Тиихэтэй хамта багахан цех эмхидхэжэ энэ цехтээ элдэб хаядаhанhаа үхибүүдэй нааданхай гэхэ мэтын зүйлнүүдые үйлэдбэрилөө hаа нилээд ехэ олзо оруулха байhаниинь лабтай.

Иимэ дээрэhээ Усть-Баргажанай загаhа консервалгын комбинат бүхы зүйлнүүдээ арбилха гамнаха ба гаргаhан продукциингаа үнэ сэнгые химдаруулхын түлөө тэмсэлые хүсэд hайнаар ябуулна гэжэ хэлэхэ аргагүй байна.

Республикын загаhанай ажаүйлэдбэриин предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, илангаяа инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд тус загаhа консервалгын комбинадай бодото ажал дээрэhээ тобшолол гаргажа зөөри хогшол арбилха гамнаха ба гаргаhан продукциингаа үнэ сэнгые химдаруулха ябадалда бүхы загаhашадые элсүүлхэ уялгатай.

А. Тарский

Автотранспортын жэлэй техническэ харалгые үнгэргэхэ тухай

Республикын автомобильна транспортын техническэ түлые ба ашаа зөөлгые hайжаруулхын зорилгоор, 1946 оной ноябрь ба декабрь hаранuудта республика дотор автотранспортын жэлэй техническэ харалгые үнгэргэхэ гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет тогтообо. Тиихэтэй хамта республикын предприятинууд, эмхи зургаанууд, аймагуудай предприятинууд ба колхозууд жэлэй техническэ хаталгада өөhэдынгөө гараадэ байhан автомашинануудые хүсэд hайнаар бэлэдхэхэ зорилготой ба энэ харалгые дээрэ хэмжээндэ үнгэргэхэ ёhотой байна гэжэ Совмин өөрынгөө тогтоол соо заана.

МВД-гэй милициин Управлениин дэргэдэхи Госавтоинспекциин начальник нүхэр Власов гэгшые автомобильна транспортын жэлэй техническэ харалгые дүүргэhэн тухайгаа 1947 оной январиин 25 хүргэр БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ элидхэхые уялгаhан байна.

Нэгэдэмэл нацануудай организациин Генеральна Ассамблейн сесси дээрэ

Агуусхэ державануудай нэгэн һаналтай байха принцип тушаа болоһон тэмсэл

Нью-Йорк, октябриин 25. (ТАСС-эй спецкорр.). Энээнэй урда хэблэлдэ тэмдэглэгдэһэн еһоор, Нэгэдэмэл нацануудай организацинe өөрынгөө группын ашаг туһада дүүрэн шүтэлгэ зэбсэг болгохые оролдожо байгаа тусхай реакционно элементүүд болбол тус организациин үндэһэлжэ байгаа гол принципүүдэй нэгэн болохо аюулгүйн Советэ асуудалые шиидхэхэдээ агуусхэ державануудай нэгэн һаналтай байдаг принциптэ эсэргүү үргэн добтолго эрхилжэ ороһон байна.

Энэ добтолго бүри үнихэн эхилһэн юм. Хэблэлэй хуудаһануудай дээрэ ба аман үгэ хэлэлгэндээ нэгэн һаналтай байха принциптэ эсэргүү нэбтэрүүлгэ ябуулһанаараа ханалгүй, тус принциптэ эсэргүүсэхэ, тэрээниие хорихо гү, али хизаарлаха тухай формальна дурадхал оруулһан байна. Энэ асуудалые Генеральна Ассамблей дээрэ табихын эрилтэ хэһэн Австрали ба Кубагай элитэ ондоо гүрэнүүдээр сүбэгшэлүүлэгдэһэн ябадал тухай эндэ хэлэгдэнэ.

Генеральна Ассамблейн хэлсэхэ зүйлнүүд үшөө баталагдаагүй байха юм. Гэбэшье, тэрээнэй худэлмэриин түрүүшын үдэрһөө эхилээд хэдэн делегацинуудай түлөөлэгшэд болбол агуусхэ ба бага державануудай хани барисаан тухай гоё гоё үгэнүүдээр далдалан, үнэн хэрэг дээрээ Нэгэдэмэл нацануудай нэгэн һаналые найгуулан хазайлгахын түлөө тэмсэл ябуулжа эхилээд, энэ хэрэгтээ Ассамблейн трибуные ашаглажа ороһон байна. Тусхайлан хэлэбэл, үсэгэлдэрэй пленарна заседаниинууд дээрэ энэ аягүй муухай үүргые Мексикын, Бразилиин, Перугэй делегадууд дүүргэһэн байха юм; эдэнэр болбол аюулгүйн Советэ шиидхэбэри абахадаа нэгэн һаналтай байха гэһэн журамые добтолһон байна.

Бухы энэ шууяанай еһотой бодого удхашанарынь мүнөөдэр Генеральна комитет дээрэ Ассамблейн хэлсэхэ зүйлнүүдтэ Австрали ба Кубагай дурадхалнуудые оруулха тухай процедурна асуудалые хэлсэхэ үедэ элирһэн байна. Великобританиин түлөөлэгшэ Шоукросс гэгшэ нэгэн һаналтай байха принципые саашадань үлөөхэ ябадалда эсэргүү һаналтай делегадуудай үсэгэлдэр хэлэһэн үгэнүүдые эшэ барин, тус дурадхалые Генеральна Ассамблейн зүбшэлгэ дээрэ табиха еһотой һэн гэжэ үндэһэлхые оролдоһон байна.

Тусхайта делегадуудай үгэ хэлэлгэнүүдэй аялга шанарыень үгэжэ байдаг ямар нэгэн режиссёрэ нэгэ тээ ара таладань байна гэжэ сохом бата һанамаар болоод байна. Энэ байдал Парижска Амгалан Тайбанай конференци дээрэ яһала харагдаһан юм...

Нэгэдэмэл нацануудай нэгэдэлэй принципые эсэс хүртэрэнь аршалажа байгаа Советскэ делегаци болбол Австрали ба Кубагай делегацинуудай ба тэдэнэй арада байгшадай хорото дурадхалнуудта эрид шангаар эсэргүүсэн үгэ хэлэһэн байна.

Генеральна комитедэй мүнөөдэрэй заседани дээрэ Советскэ делегациин түлөөлэгшэ Вышинский болбол нэгэн һаналтай байдаг принципые орхихо ябадал хадаа амгалан тайбан байдалые бэхижүүлхэ ба арадуудай аюулгүй байдалай хэрэгтэ оролдохо еһотой залуу организациин алдар нэрые ехэхэнээр унагаажа, тэрээндэ заһаршагүй сохилто хэхэ байһан тулада эдэ дурадхалнуудые хэлсэхэ зүйлнүүд соо оруулхагүй гэжэ Генеральна Ассамблейдэ һанамжа оруулхые дурадхаба. Нэгэн һаналтай байха принципые болюулха гү, али хизаарлаха тухай асуудал табиһан ушар болбол Нэгэдэмэл нацануудай организациин гол үндэһэ һуурииие доһолгохо гэһэн оролдолго мүн гэжэ харахаһаа ондоогоор хаража болохогүй байна.

Великобританиин, США-гай, Шэнэ-Зеландиин, Австралиин, Кубагай ба Хитадай түлөөлэгшэд болбол Советскэ делегациин дурадхалда эсэргүүсэжэ, Нэгэдэмэл нацануудай организациин үндэһэлэн байгаа гол принципүүдэй нэгые шэнээр шалгажа үзэхэ тухай асуудал Ассамблейн хэлсэхэ зүйлнүүдтэ табиһанай еһотой бодото удхыень далдалха гэжэ али болохоор оролдоһон байха юм. Тэдэнэр хадаа нэгэн һаналтай байха тухай асуудалые „шэнжэлжэ үзэхэ", „буляалдан хэлсэжэ үзэхэ", „бүхы талаһаань хаража үзэхэ" гэхэ шэнгеэр хэлэһэн байна. Тэрээнтэй хамта тэдэнэр болбол нэгэн һаналтай байха гэһэн зүйлые реакционно пропагандын һанажа гаргаһан „ветын эрхэ" гэжэ үгөөр һолихые ехэтэ оролдоһон байха юм.

Энээнтэй хамта Украинын делегат Мануильский болбол Генеральна Ассамблей хадаа энэ тэрэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ байдаг буляалдаанай газар бэшэ юм гэжэ һануулба. Генеральна Ассамблей болбол харюусалгата шиидхэбэринүүдые тогтоон гаргаха уялгатай. Эндэ юрын буляалдаан тухай хэлсэгдэнэ бэшэ, харин Нэгэдэмэл нацануудай организациин Уставай гол баримтануудай нэгые шэнээр шалган үзэхэ эрилтэ тухай хөөрэлдөөн боложо байна, энэ мэтын оролдолгонуудһаа гаража болохо ехэхэн политическэ хойшолонгууд тухай мартаха хэрэггүй гэжэ Мануильский тэмдэглэбэ. „Галаар наадаха хэрэггүй",—гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Үгэ хэлэһэн СССР-эй делегациин түлөөлэгшэ Вышинский болбол өөрынгөө үгые процедурна зүбшэлдөөгөөр хизаарлаһан байбашье, Нэгэдэмэл нацануудай организацинe аюулгүйн Советэ шухала удхашанартай шиидхэбэри гаргахадаа нэгэн һаналтай байха методыень орхиюулха гэһэн ба энээгээрээ тус организацинe игсуу хубиин ашаа туһада хэрэглэхэ ябадалые хүнгэн хялбар болгоохо гэжэ оролдогшодой еһотой бодото хүсэлнүүдые элиршэлэн харуулһан байна.

хэлэһэн байна. Теэд, нэгэдэхеэр, Устав соо хаана ветын эрхэ тухай хэлэгдэнэб? Эндэ эшэ барижа хэлэһэн Нэгэдэмэл нацануудай организациин Уставай 27-дохи статья болбол ветын эрхэ тухай хэлэнэ бэшэ, харин аюулгүйн Советэй сааг үргэлжын члэнүүдэй нэгэн һаналтай байха принцип тухай хэлэнэ. Тиимэдэ „вето" гэжэ үгые нэгэн һаналтай байха принципые хүндэгүй болгон хазагайруулхын түлөөл хэрэглэдэг байна гээшэ. Хоердохеор, энэ эрхые хэзээ, хаана буруугаар хэрэглэһэн тухай эндэ хэлэнэб? Юун тухай һануулхые хүсэнэб, энээниие эли тодо болгохо хэрэгтэй байна. Советскэ делегаци болбол кубинска делегациин өөрынгөө оруулһан дурадхал дотор—„ветын эрхые болюулхын зорилгоор Уставай 109-дэхи статьягай еһоор Нэгэдэмэл нацануудай организациин члэнүүдэй Генеральна конференциие татаха" гэжэ бэшэһэниие буруу дээрэ гоолохо байна. Хэрбээ кубинска делегаци болбол эли тодоор хэлэхэ хүсэлтэй юм һаа, аюулгүйн Советэ нэгэн һаналтай байха журамые шэнээр хаража үзэхын түлөө конференци татаха еһотой гэжэ сэхэ хэлэхэ байгаа. Теэд тус делегаци болбол өөрынгөө үнэн бодото зорилгонууд тухай нэгэшье үгэ хэлэнгүй үнгэрөө һаа дээрэ гэжэ тоолоһон байна. Нэгэн һаналтай байха принцип тухай асуудалые зүбшэн хэлсэлгэ болбол нэгэн һаналые бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһатай байха байна гэжэ Австралиин түлөөлэгшэ эндэ мэдүүлһэн байна, теэд нэгэн һаналтай байха принципые эбдэхэ ябадал болбол нэгэн һаналые бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһалжа шадахагүйнь тон элитэ байха юм.

Советскэ делегаци болбол энэ үедэ Генеральна комитет дээрэ асуудалай бодото удха тухай хөөрэлдэхэ аргагүй гэжэ тоолоод, асуудалые хэлсэхэ зүйлнүүдһээ болюулха гэһэн дурадхал оруулхадаа советскэ делегаци болбол нэгэн һаналтай байха принципые болюулха гү, али хизаарлахашье гэһэн эрилтэнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ табиха ябадал дээрэһээ гаража болохо аюулнууд тухай уридшалан хэлэхэ шухала гэжэ тоолохо байна гэжэ Вышинский мэдүүлбэ. Энэ асуудал ямаршье хүндэтэй һайн формоор табигдабашье, энэ асуудалые ямаршье ягаан улаахан үһөөр сүршэбэшье,—тус асуудал болбол Нэгэдэмэл нацануудай организациин урда еһотой хурсаар табигдаха ушартай байна. Энэ асуудалые зүбшэн хэлсэлгэ дээрэһээ харахада, хэдэн олон делегацинууд Австрали ба Кубагай дурадхалые Генеральна Ассамблейн хэлсэхэ зүйлнүүд соо үлөөхэ шухала гэжэ тоолоһон байна. Хэрбээ олонхиин хүсөөд байгаа һаа, ямаршье асуудалнуудые тон үргэнөөр ба тон эрхэ сүлөөтэйгөөр зүбшэн хэлсэхэ хэрэгтэй гэжэ советскэ делегаци ходоноо тоолодог байха юм. Советскэ делегаци болбол дээрэ дурсагдагша дурадхалнуудые Ассамблейн хэлсэхэ зүйлнүүдтэ оруулаа һаа, ямар аюул гаража болохо тухай һэргээлэн хэлэхэ байбашье, өөрынгөө дурадхалые баадхахагүй байна гэһэн мэдүүлгээр Вышинский үгэеэ дүүргэбэ.

• • •

США-гай түлөөлэгшэ сенатор Остин гэгшэ Австрали ба Кубагай делегацинуудай дурадхалнуудые тогтоон абтаһан юрэнхы журамһаа ондоогоор, Генеральна Ассамблей дээрэ энэ дары ба тус дурадхалнуудые тусхайта комитедүүдтэ зүбшэн хэлсэхэһээ урид зүбшэн хэлсэхэ еһотой гэһэн эрилтэ табиба. Энэ эрилтэдэ комитедэй члэнүүд нэгэн дуугаар эрсэһэн байна, тиимэдэ США-гай түлөөлэгшэ болбол өөрынгөө дурадхалые орхихо баатай болобо.

Урда-Африканска Союз болбол баруун урда Африкые аннексировалан абахые оролдожо байна

Урид мэдээсэгдэһэн еһоор, Урда-Африканска Союзай правительство болбол тус правительствын баруун урдахи Африкын арад зоноор хэһэн констультаци гэдэгэй үр-дүнүүд тухай тэрээнэй мэдүүлгые Генеральна Ассамблейн хэлсэхэ зүйлнүүд соо оруулхын эрилтэ табиба.

Гэбэшье энэ „нейтральна" мэдүүлгын саана, дэлхэйн нэгэдэхи дайн хүртэр Германиин колони байһан дээрэ дурсагдагша Африкын нэгэн хубиие сэб сэхэ буляан эзэлхэ ябадалда Нэгэдэмэл нацануудай организациин үршөөл абаха гэһэн муугаар далдалагдаһан хүсэл нюугдаатай байха юм. Вышинский советскэ делегациин зүгһөө энэ асуудалые Ассамблейн хэлсэхэ зүйлнүүдтэ оруулхагүй гэжэ дурадхаад, Урда-Африканска Союзай энэ дурадхал болбол Нэгэдэмэл нацануудай организациин принцип ба зорилгонуудта харша байна гэжэ тэмдэглэбэ. Уставай 27-дохи статья соо Нэгэдэмэл нацануудай организаци бусадһаа мэдэлтэй арадуудай бэеэ даанги байдалда орохо гэһэн хүдэлөөниие дэмжэглэн тэдхэхэ еһотой байна гэжэ хэлэгдэнэ. Харин Урда-Африканска Союзай правительство болбол баруун урдахи Африкын арадай хүнэй мэдэлдэ байһан байдалые бэхижүүлхэ ябадалда Нэгэдэмэл нацануудай организациин һайшаал абаха хүсэлтэй байна. Урдань германска колони байһан баруун урдахи Африкын территори болбол Уставай 77-дохи статьягай еһоор харгалзалгада абтаха еһотой газар мүн гэжэ тоологдохо еһотой байна гэжэ Вышинский һануулан хэлэбэ.

Советскэ делегациин дурадхалые Генеральна комитедэй члэнүүдэй олонхинь дэмжэглэбэгүй, теэд тиимэ байха гэжэ хүлеэгдэһэншье байгаа. Тиихэдэнь советскэ делегаци болбол тус асуудал тушаа өөрынгөө һанамжые Нэгэдэмэл нацануудай тусхайта органуудта ерэдэй сагта дэлгэрэнгыгээр хэлэжэ үгэхэ байна гэжэ Вышинский тэмдэглэбэ.

Баруун урдахи Африкые бэедээ нэгэдүүлэн абаха тухай Урда-Африканска Союзай правительствын эрилтые Генеральна Ассамблейн хэлсэхэ зүйлдэ оруулһан ябадалтай холбогдуулан Урда-Африканска сенатор Баонер гэгшын үсэгэлдэр хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ хэһэн мэдүүлгэ нилээд һонирхолгой байна. Ушарынь хадаа тус мэдүүлгэ соо Урда-Африканска Союзай правительствын баримталжа байгаа бодото һанамжанууд эли годо болоно.

Ушарынь хадаа, Урда-Африкын алтанай ажаүйлэдбэриин эзэдтэшэнэ олдоһон алтанай газарнуудые үйлэдбэрилхын түлөө миинтэ хүдэлмэриин хүсэн хэрэгтэй болоһон байна. Шэнэ приискэнүүдтэ ехэхэн хэмжээтэ американска капитал оруулагдаһан байна. Сенатор болбол тэдэ приискэнүүд дээрэ тэндэхи нютагай хүдэлмэрилэгшэд айхабтар хатуу эксплоатацида орожо байһан тушаа жэгшүүритэ жэшээнүүдые харуулһан байна. Тэрэ нютагай хүнүүдэй дунда хэмжээнэй салин хүлһэн хадаа үдэрэй 50 цент байһаниие тэмдэглэхэдэ хүсэд эли болоно, теэд, энэнь сагаан яһанай хүдэлмэришэнэй абадаг салинһаа хэдэн дахин бага байна, теэд сагааншье хүдэлмэрилэгшэд эндэ арайхан амиларжа байдаг юм.

Английска правительство болбол өөрынгөө Урда-Африканска доминионой правительствын булимтархы шанартай түсэбтэ тон һайнаар ханлажа байһаниие эндэ тэмдэглэнэ. Великобританиин премьер-министр Эттли болбол баруун урдахи Африкые аннексировалха тухай дурадхалые дэмжэһэниинь мэдээжэ. Английска засаг болбол дээрэ дурсагдагша территориин арадай түлөөлэгшэ Чекеди Кама гэгшэдэ Урда-Африканска Союзай агрессивнэ хүсэлнүүдтэ эсэргүүсэхын түлөө Генеральна Ассамблейдэ ерэхэ арга олгоогүй гэһэн үнэнтэ баримтанууд бии байна.

Октябриин 25-ай үдэшын заседани

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 26. (ТАСС-эй спецкорр.) Генеральна Ассамблейн үсэгэлдэрэй үдэшын пленарна заседани дээрэ Индиин делегацинe ахалжа ерэһэн Пандит Виджайя Лакшими гэгшэ үгэ хэлэбэ. Тэрэ хадаа колониальна арадуудые мүлжэн даралжа байһан империалистическэ даралтада эсэргүү хүсэ зориг ехэтэй үгэ хэлэһэн байха юм.

„Империализм болбол дэлхэйн алишье талада байхадаа ба бии болоходоо политическэ, экономическэ ба социальна талаһаа Нэгэдэмэл нацануудай организациин хүсэл зорилгонуудта ба Уставта дүүрэн харша байдаг гэжэ Инди бага этигэнэ."—гэжэ Лакшими мэдүүлбэ. Лакшими болбол империализмтай, тэрээнэй бүхы үзэгдэлнүүдтэй тэмсэхые уряалжа энэ тэмсэл болбол фашизмын үлэгдэлнүүдые бута ниихэ зорилгогой али нимэ удхашанаргай байна гэжэ заан хэлэбэ „Бүхы колониальна арадуудай бэеэ даанги байдал болбол бүхы эрхэ сүлөөтэ дуратай хүнүүдэй һанаанай асуудал мүн гэжэ Инди тоолоно,"—гэжэ Лакшими үргэлжэлнэ.

Индиин делегат болбол Индонезидэ Индиин сэрэгүүдые хэрэглэхэ ябадалые буруушааба. „Эрхэ сүлөөгэй дүүрэн илалтаар агуусхэ дайнай дүүрээд байһанай һүүлдэ, империализмын ашаг туһада ябуулагдажа байгаа энэ мэтын бага дайнуудые болюулха сааг дамжаггүй болоо гээшэ,"—гэжэ тэрэ хэлэбэ. Индийскэ арад болбол тэрээндэ ямаршье доромжолго үзүүлхэ ябадалые тэсэхэгүй байна гэжэ Лакшими мэдүүлбэ. Энээнтэй холбогдуулан Урда-Африкада индийцүүдые даралжа байһан тухай Индийска правительствын гомдолго тэрэ тэмдэглэбэ. Тус асуудал болбол Генеральна Ассамблейн сессиин хэлсэхэ зүйлнүүдтэ оруулагдаһан байха юм.

Великобританиин делегат Ноэль-Бэйкер гэгшэ хэлэһэн үгынгөө эхэнхи хубиие аюулгүйн Советэ агуусхэ державануудай нэгэ һаналтай байдаг принципые буруушаан добтолхо хэрэгтэ зорюулба Английска правительство болбол мүнөө үедэ Нэгэдэмэл нацануудай организациин Уставые хубилгаха тухай баадхаха хүсэлгүй байна гэжэ үгынгөө эхиндэ мэдүүлһэн лэд, мүн энэ үедэ... "аюулгүйн Советэй процедурын журамда һайжаралта оруулха хэрэгтэй" гэжэ дурадхаһан байна.

Великобританиин түлөөлэгшын хэлэһэн үгэ дээрэһээ аюулгүйн Советэ асуудалнуудые шиидхэхэдээ агуусхэ державануудай нэгэн һаналтай байха принципые буруушаан егтолжо тус сесси дээрэ үгэ хэлэдэг делегацинуудай ара таладань хэн байһаниинь эли тодо болоно.

Октябриин 26-ай пленарна заседани

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 26. (ТАСС-эй спецкорр.). Мүнөөдэрэй пленарна заседани дээрэ Нэгэдэмэл нацануудай организациин Генеральна секретариин тоосоото дурадхал тушаа үгэ хэлэлгэнүүд үргэлжэлбэ. Үгэ хэлэлгэнүүдэй үедэ ораторнууд болбол аюулгүйн Советэ нэгэ һаналтай байха принцип тухай асуудалда мүн уридшалан ехэхэн анхаралаа хандуулһан байха юм. Хэнэйшье мэдэхээр энэ асуудал тушаа ехэхэн тэмсэл гараһан байна. Нэгэдэмэл нацануудай организациин Уставые баримталжа, нэгэ һаналтай байха журам болбол тус организациин шухалын шухала үндэһэ һууринуудай нэгэн мүн гэжэ тоолодог хүнүүдэй һанамжые хэдэн олон делегацинууд дэмжэглэдэг байһаниие тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Генеральна Ассамблейн хэлсэхэ зүйлнүүдые Генеральна комитет дээрэ уридшалан зүбшэхэ үедэ советскэ делегациин харуулһан даамай шанга позици болбол энээнтэ ехэхэн туһа хүргэһэн байна, мүн аюулгүйн Советэ нэгэн һаналтай байха принципые добтолһон политическэ добтолго болбол Нэгэдэмэл нацануудай нэгэдэлые эбдэхэһээ ондоогүй гэжэ элитэ харуулһан байна.

Норвегиин делегат, гадаадын хэрэгүүдэй министр Ланге гэгшэ агуусхэ державануудай нэгэ һаналтай байха принцип тухай асуудал ба энэ асуудалнуудые аюулгүйн Советэ шиидхэхэ ябадал болбол процедура тухай асуудалһаа үлүү дээшэ удхатай байна гэжэ мүнөөдэр мэдүүлбэ. Нэгэн һаналтай байха принцип болбол нэгэдэмэл нацануудай организаци хадаа аюулгүйн Советэй сааг үргэлжын члэнүүдэй хани барисаан ба һаналаа нэгэдэлэй үндэһэн дээрэ байгуулагдаһан ушарые лаб тодо харуулдаг зүйл мүн.

Генеральна Ассамблей болбол Испанидахи франкистска журам байдал тухай асуудалые зүбшэн хэлсэжэ үзэхэ еһотой гэжэ Норвегиин делегат саашань баадхана.

Чилиин делегат Дель Рио гэгшэ мүн Норвегиин делегат шэнги Нэгэдэмэл нацануудай организациин Уставые шэнээр шалгаха ябадал буруушаан үгэ хэлэбэ. Чилиин мүнөө үеын правительство болбол оронойгоо президентын һанамжые дэмжэглэн, аюулгүйн Советэ агуусхэ державануудай нэгэн һаналтай байха принципэй талаар нэгэдэмэл нацануудай организациин Уставые хубилгаха дүүрэн баримта шалтагаанууд мүнөө үедэ үгы гээшэ гэжэ тоолоно"—гэжэ Чилиин делегат хэлэбэ.

Вышинскиин хэлэһэн үгэ

Вышинский үгэ хэлэжэ эхилхэдээ, Генеральна комитет болбол ямар нэгэн асуудалнуудые тэрээнэй бодото удхаарынь зүбшэн хаража шадахагүй тула, хэрэгэй ансал процедурна талаар өөрынгөө үгые хизаарлаха баатай болообоб гэжэ тэмдэглэбэ. Гэбэшье, нэгэн һаналтай байха принцип тухай австралийска ба кубинска делегацинуудай дурадхалые Генеральна Ассамблейн хэлсэхэ зүйлнүүдтэ оруулхагүй тушаа асуудалые Генеральна комитедэй мүнөөдэрэй заседани дээрэ зүбшэн хэлсэлгэ дээрэһээ тусхайта тоб дүгнэлтэнүүдые гаргажа болохо ехэхэн материал дүүрэнээр үгэһэн байна гэжэ Вышинский тэмдэглэнэ. Австралийскашье делегаци болон кубинскашье делегаци хадаа юунуудые өөрынь нэрээр нэрлэхээ эшээд, өөрынгөө картануудые харуулаа, өөрынгөө дурадхалнуудай зорилгонууд тухай сэхэ хэлэхээ зориһогүй байна гэжэ тон тодоор тэмдэглэхэ шухала. Зүбөөр үнэн сэхээр хэлсэхэ ябадал хадаа Нэгэдэмэл нацануудай организациин түрүү һуури эзэлхэ хани холбооной байдалда тааруулжатай байха байгаа. Тэдэнэр өөрынгөө дурадхалнуудые юунд дурадхаһан тухайгаа хэлэбэгүй. Тиимэдэ бидэнэр болбол тэдэнэй зорилһон позициин тон олон эли энэ зүйлнүүд бии байһаниие тэмдэглэхэ эрхэтэй байнабди. Нэгэн һаналтай байха принцип тухай асуудалые „зүбшэжэ үзэхэ" „хөөрэлдэжэ хараха" хэрэгтэй байна гэһэн дээрэ бухы хэрэг боложо байгаа юм гэжэ манда хэлэнэ. Теэд эдэ хэлсээ хөөрэлдөөнэй эсэстэ таанар ямар бодото үрэ гаргаха гэжэ хүсэнэбтэ? Таанар ямар дурадхалнуудые оруулха хүсэлтэйб гэ? Нэгэдэмэл нацануудай организацинe таанарай дурадхаһан зам тээшэ түлхижэ байхадаа таанар ямар бодото зорилгонуудые урдаа табинабта? Таанар энээнээ хэлээгүй байнат. Гэбэшье хэлсэхэ зүйлнүүдтэ оруулагдаха пунктнуудые найруулан бэшэһэн текстнүүд дээрэһээ харахада, юрэ „хөөрэлдэхэ" тухай, философско асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ тухай хэрэг бэшэ, харин ямар нэгэн делегацинууд энээниие хүсэнэ гү, али үгы гү, юрэ Нэгэдэмэл нацануудай организациин нэгэдэлые эбдэхэ тухай хэрэг боложо байна.

Һайн һайхан хүсэлнүүдээр хэрэг үшөө бүтэдэггүй, һайн һайхан хүсэлнүүдээр тамала орохо харгы заһагдаһан юм гэжэ хэлсэдэг,—Вышинский үргэлжэлнэ.—Бидэнэр энэ замаар ябаха дурагүйбди. Һайн һайхан хүсэлөөр аюулта зорилгонуудые далдалан нюуха бидэнэр үсэтэйгүйбди. Советскэ дурадхал оруулагдаһанай удха зоригые үнэгэй дээрэ болохо байнаб. Теэд, нэгэн һаналтай байха тухай асуудалые зүбшэн хэлсэхэ үедэ бэе бэеэ ойлголсохо ябадал олдожо болохо байна, энэ асуудалые зүбшэн хэлсэхэ үедэ ветые буруугаар хэрэглэхэ ябадал болюулха тухай хөөрэлдөөн болохо ёһотой юм гэжэ г-н Шоукросс мүнөөдэр

Французска коммунистическэ партиин политическэ бюрогой шиидхэбэри

ПАРИЖ, октябриин 26. (ТАСС). Французска коммунистическэ партиин бюро болбол һунгуулиин кампаниин асуудалнуудые хэлсэжэ үзэбэ. Политическэ бюро болбол «ноябриин 10-да болохо һунгуулиин кандидадуудые Корсикын, Савойягай ба департамент Лозерой коммунистическэ ба социалистическэ федерацинуудай табижа, французска арадта харуулһан худэлмэришэдэй нэгэдэлэй ба республиканска нэгэдэлэй эрхим һайн жэшээ» һайшааба.

«Хамтаржа ажалаха тухай коммунистическэ партиин центральна комитедэй дурадхаһан дурадхалые социалистическэ партиин хүтэлбэри болбол реакциин аюулай ехэхэн байһаниие хараадаа абангүйгөөр дахяад зайлуулба» гэжэ политическэ бюро гэмшэһэнээ мэдүүлбэ.

Ноябриин 10-да болохо һунгуулида зүүн талын диилэнхи хубиин илалтые хангахын тула ба тэрээгээрээ демократическа, светскэ ба социальна нэгэдэлэй правительство байгуулхын условии бии болгохын тула политическэ бюро болбол бүхы ажалшадые, бүхы республиканецуудые нэгэдэхыень уряална.

Болгариин арадай агуусхэ суглаанда болоһон һунгалтануудай уридшалан гаргагдаһан дүнгүүд

СОФИЯ, октябриин 28.(ТАСС). Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын уридшалан абаһан мэдээнүүдэй еһоор октябриин 27-до Болгариин арадай агуусхэ суглаанда болоһон һунгалтануудта 4244337 һунгагшад хабаадаба.

Тэдэнһээ Эсэгэ ороноо хамгаалгын партинуудай түлөө 2983756 һунгагшад, Петков-Лулчевай оппозиционно партинуудай түлөө 1.208.882 һунгагшад, Мушановай оппозиционно партиин түлөө 22.755 һунгагшад дуугаа үгэһэн байна.

173 голосууд элдэб жэжэхэнүүд группировконуудай түлөө үгтэбэ. 28.771 бюллетеньнүүд үнэн бэшэ гэжэ тоологдобо.

Эсэгэ ороной фронтын түлөө үгтэһэн голосуудай ниитэ тооһоо коммунистнуудай болгарска худэлмэришэнэй партиин түлөө (БРПК) 2.265.105 голосуудые, болгарска газартаряалангай арадай союз (БЗНС)—560.413, «Звено» гэжэ арадай союз—71.228, болгарска худэлмэришэнэй социал-демократическа парти (БРСДП)—78.268, радикальна парти—8.742 голосуудые абаба. 465 мандадуудһаа Эсэгэ ороной фронтын партинууд 364, оппозици—101 мандадые абаһан байна. Эсэгэ ороной фронтын партинуудай дунда мандадууд иимээр хубаагдана: БРПК—277, БЗНС—64, БРСДП—3, «Звено»—2.

Һунгалтын хуулиин еһоор Эсэгэ ороной фронтын партинууд 18 нэмэлтэ мандадуудые абаха болоно. Тиимэ болохолоороо, Эсэгэ ороной фронтын партинууд бүхы мандадуудай 78 процентые, оппозиционно партинууд—22 процентые абана гээшэ.

Иранска хоер организацинууд арадай партитай нэгэдэбэ

ТЕГЕРАН, октябриин 26. (ТАСС). Октябриин 24-дэ «Рахбар» газетэ болбол «Азади» гэжэ партиин залуушуулай организациин арадай партитай нэгэдэхэ гэһэн тухай бэшэг тунхаглаба. Тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэ Сахан Арсанджани гэгшэ демократическа партитай ниилэһэн байгаа.

«Иране ма» ба «Рахбар» газетэнүүдэй мэдээсэлэй еһоор, арадай партитай мүн «арадай баатарлиг спортын» спортивна клуб нэгэдээ.

Исфаганда демократическа хүдэлөөндэ хабаадагшадые мүрдэлгэ

ТЕГЕРАН, октябриин 24. (ТАСС). Исфаганда байгуулагдаһан сэрэгэй байдалые тэндэхи нютагай засагууд болбол хүдэлмэришэдые хуули бусаар арестовалхын тула, тэдэнние сохихын тула, хүдэлмэришэдэй эмэй зургаануудта эсэргүү али болохо провокацинуудые хэхын тула ба «демократическа хүдэлөөндэ хабаадагшадта элдэбын худал гэм нэлтэ зохеон гаргахын тула хэрэглэжэ үргэлжэлүүлээ гэжэ Исфаганһаа абтаһан Федеракай телеграммые «Зафар» газетэ тунхаглаба.

Харюусалгата редактор Ц. Д. ДАМДИНЖАПОВ.

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС. Улан-Удэ Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. редактора — 23. ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной и комсомольской жизни, сельского хозяйства — 3-23 (2 зв.), культуры и быта, промышленности и транспорта — 4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов—4-52 (2 зв.); объявлений — 2-64 (2 зв.).

I—00785. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР. тираж 10.000